

**Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”**

**Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки
Кафедра управління та бізнес-адміністрування**

ДИПЛОМНА РОБОТА

на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти

на тему: **Організація дистанційного навчання в
системі освіти**

Виконала: студентка II курсу
освітнього рівня “магістр”
групи УНЗ-21(з)
спеціальності 073 “Менеджмент”
освітньої програми “Управління навчальним
закладом”

Пулькас Надія Володимирівна

Керівник: д.п.н., проф. Будник О.Б.
Рецензент: д.п.н., проф. Кондур О.С.

Івано-Франківськ – 2021 р.

Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки
Кафедра управління та бізнес-адміністрування
Освітній рівень магістр
Спеціальність 073 “Менеджмент”
Освітня програма “Управління навчальним закладом”

**Затверджено на засіданні кафедри
управління та бізнес-адміністрування
Протокол № 2 від 7 жовтня 2020 р.**

Завідувач кафедри Жук О.І.

(підпис)

ЗАВДАННЯ

НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТКИ

Пулькас Надії Володимирівни

1. Тема роботи: “Організація дистанційного навчання в системі освіти”, керівник роботи Будник Олена Богданівна д.п.н., професор затверджені розпорядження Інституту післядипломної освіти та довузівської підготовки від “23” жовтня 2020 р. № 9.

2. Перелік питань, які потрібно розробити: 1.1. Методологія дослідження; 1.2. Засоби організації дистанційного навчання в закладі освіти; 1.3. Інструментарій дистанційного навчання та особливості його застосування в закладі загальної середньої освіти (ЗЗСО); 1.4.; 2.1.

Результати опитування щодо підготовки закладу освіти до організації дистанційного навчання; 2.2. SWOT –аналіз, його застосування до проведеного опитування; 2.2.1 Основні поняття SWOT –аналізу; 2.2.2. Застосування SWOT –аналізу для опитування; 3.1. ; 3.2. Інформаційна безпека і дистанційне навчання; 3.3. Роль керівника закладу ЗЗСО у забезпеченні успішної адаптації учасників освітнього процесу в умовах дистанційного навчання; 3.3.1. Підготовка та адаптація вчителів до роботи у дистанційному форматі; 3.3.2. Проблеми адаптації учнів до навчання у дистанційному режимі

3. Дата видачі завдання: “26” жовтня 2020 р

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Опрацювання наукової і методичної літератури з досліджуваної	До 16.11.2020	
2.	Написання I розділу роботи	До 15.02.2021	
3.	Написання II розділу роботи	До 17.05.2021	
4.	Написання III розділу роботи	До 15.09.2021	
5.	Узагальнення висновків, оформлення роботи	До 15.11.2021	

Студент _____
Керівник роботи _____

Пулькас Н.В.
Будник О.Б.

ВІДГУК
на дипломну роботу

студентки Пулькас Надії Володимирівни
(прізвище, ім'я)

на тему «Організація дистанційного навчання в системі освіти»

Упродовж всього періоду роботи над дипломною роботою магістрантка виявила достатню дисциплінованість і відповідальність, на всіх етапах дослідження творчо підходила до вирішення дослідницьких завдань, не зважаючи на роботу здебільшого у дистанційному форматі.

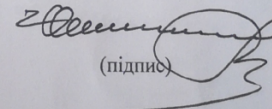
У процесі дослідження випускниця проявила допитливість, організованість, старанність і самостійність. Н.В.Пулькас здійснила не лише вивчення досвіду вітчизняних та іноземних закладів освіти і кращих прикладів з організації та надання освітніх послуг під час карантинних заходів, а й виокремила інструментарій для реалізації завдань дистанційної освіти здобувачів загальної середньої освіти, представила результати опитування педагогів та менеджерів освіти щодо позитивних і негативних аспектів, труднощів і перспектив впровадження дистанційного навчання в сучасних ЗЗСО, показала можливості SWOT-аналізу та запропонувала авторські рекомендації щодо забезпечення надання якісних освітніх послуг у територіальних громадах, зокрема для міста Івано-Франківська.

Вважаю, що Н.В. Пулькас здійснила самостійне дослідження і заслуговує на присвоєння освітнього рівня «Магістр» за спеціальністю 073 «Менеджмент» освітньої програми «Управління навчальним закладом».

Загальна оцінка дипломної роботи та висновки щодо рекомендації до захисту в ЕК: дипломна робота написана на високому науковому рівні, заслуговує високої оцінки, тому може бути рекомендована до захисту в ЕК.

Науковий керівник професор кафедри управління та бізнес-адміністрування
(посада, місце роботи)

О. Б. Будник
(ініціали, прізвище)

(підпис)

“ ___ ” _____ 2021 р.

РЕЦЕНЗІЯ

на дипломну роботу студентки II курсу освітнього рівня “Магістр” групи УНЗ-21(з) Інституту післядипломної освіти та довузівської підготовки ДВНЗ “Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника” Пулькас Надії Володимирівни на тему “Організація дистанційного навчання в системі освіти”

Організація дистанційного навчання в системі освіти, вивчення інструментарію для здійснення якісного навчального процесу в умовах пандемії та оцінка ефективності такого навчання є ключовими та актуальними питаннями в освітній галузі, що потребують глибокого дослідження. У рецензованій дипломній роботі проаналізовано та з'ясовано суть дистанційного навчання, механізми його забезпечення та досліджено шляхи підвищення ефективності управління процесом дистанційного навчання в закладах освіти.

Серед позитивних сторін роботи варто відзначити чіткий і послідовний виклад інформації, дослідження регіонального контексту роботи (на основі опитування, проведеного за підтримки Департаменту освіти і науки Івано-Франківської міської ради), а також надання технологічних рішень для успішної організації дистанційного навчання. На належному рівні представлено рекомендації щодо організації безпечного для учнів освітнього середовища, а саме їхньої безпеки у мережі Інтернет при організації дистанційного навчання.

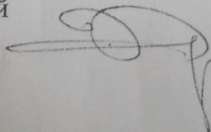
Опрацьовано достатню кількість сучасних наукових джерел з даної теми. Загальні висновки зроблені на основі здобутих експериментальних результатів.

Як побажання, варто вказати на достатньо розлогий опис процесу та результатів SWOT-аналізу, що вважаємо не зовсім доцільним. Однак це є позиція магістрантки щодо представлення результатів дослідження і дане побажання не впливає на якість роботи та загальні висновки в цілому.

Висновок: дипломна робота Пулькас Н.В. виконана на високому науковому рівні, відповідає вимогам до робіт такого рівня. Магістратка продемонструвала знання предмета та подала практичне застосування виконаної роботи, що заслуговує оцінки “відмінно”.

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор,
декан педагогічного факультету
ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»

Кондур О. С.

РЕЦЕНЗІЯ

на дипломну роботу
студентки II курсу, освітнього рівня “магістр”, групи УНЗ-21(з)
Інституту післядипломної освіти та доузівської підготовки
ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника”

Пулькас Надії Володимирівни

на тему: “Організація дистанційного навчання в системі освіти”

Актуальність теми. Ефективне управління навчальним закладом в умовах пандемії все ще залишається актуальним та відкритим до вивчення питанням. Ефективне управління можливе завдяки правильній організації дистанційного навчання в освітньому просторі, що і стало основним завданням дипломної роботи Пулькас Н.В.

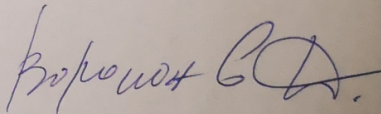
Самостійні розробки і пропозиції автора. У дипломній роботі автором в обґрунтовано та узагальнено основні інструменти та техніки організації дистанційного навчання, а також надано рекомендації щодо покращення організації навчального процесу «Школа Кевін Україна»

-розроблено пропозиції щодо підготовки та адаптації тренерів школи до роботи у дистанційному форматі.

Практичне значення роботи. Реалізація внесених пропозицій та рекомендацій дозволить покращити освітній процес на досліджуваному підприємстві.

Загальний висновок. Дипломна робота Пулькас Надії Володимирівни на тему: “Організація дистанційного навчання в системі освіти” виконана відповідно до вимог, які ставляться МОН України до такого виду наукових робіт, допускається до захисту, а її автор заслуговує присвоєння кваліфікації “Магістр менеджменту” за освітнім рівнем “магістр” за спеціальністю 073 “Менеджмент” освітньої програми “Управління навчальним закладом”.

Рецензент
директор
ТОВ “Кевін”

Воропаєв. Д.

АНОТАЦІЯ

дипломної роботи студентки II курсу,
освітнього рівня “магістр” групи УНЗ-21(з)

Пулькас Надії Володимирівни

на тему: “Організація дистанційного навчання в системі освіти”

Актуальність теми дослідження полягає в тому, що вимушений перехід до дистанційного навчання у зв'язку з пандемією COVID-19 спричиняє погіршення якості та доступності освіти. Навесні 2020 року всі навчальні заклади України перейшли на дистанційне навчання, що актуалізувало проблему вивчення, аналізу та виокремлення особливостей, теоретичних і практичних аспектів управління процесом упровадження та організації дистанційного/змішаного навчання в ЗЗСО.

Метою дипломної роботи є аналіз процесу, типових труднощів навчального року 2019/2020, з якими проблемами стикалися учасники освітнього процесу та яку роль відіграло дистанційне навчання в цей період

Завданнями написання дипломної роботи є: вивчення досвіду вітчизняних та іноземних закладів освіти і кращих прикладів з організації та надання освітніх послуг під час карантинних заходів; виокремлення інструментарію для реалізації завдань дистанційної освіти здобувачів загальної середньої освіти; опитування педагогів та менеджерів освіти щодо позитивних і негативних аспектів, труднощів і перспектив впровадження дистанційного навчання в сучасних ЗЗСО та представлення результатів SWOT-аналізу; розроблення рекомендацій щодо забезпечення надання якісних освітніх послуг у територіальних громадах, зокрема для міста Івано-Франківська.

Об'єктом дослідження є система дистанційної освіти України

Предмет дослідження принципи, методи та моделі дистанційного навчання в закладі загальної середньої освіти

Методи дослідження. Досягнення мети дослідження здійснювалося шляхом використання методу тріангуляції, що містив : кабінетне дослідження, кількісне дослідження (опитування цільових груп), якісне дослідження (глибинні інтерв'ю з ключовими інформантами)

Наукова новизна одержаних результатів полягає в проведенні опитування учасників освітнього процесу шкіл Івано-Франківська, SWOT-аналіз на основі їхніх відповідей щодо стану якості дистанційної освіти на початку навчального року 2021/2022, порівняння ефективності даних технік з класичним представленням навчального матеріалу.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що було здійснено опис сучасних програмних та інструментальних засобів для організації дистанційного навчання.

Ключові слова: дистанційне навчання, організація навчання, керівник ЗЗСО.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	8
1.1. Методологія дослідження.....	8
1.2. Засоби організації дистанційного навчання у закладі освіти.....	12
1.3. Інструментарій дистанційного навчання та особливості його застосування в закладі загальної середньої освіти (ЗЗСО).....	25
1.4. Проблеми партнерської взаємодії керівника ЗЗСО з усіма учасниками дистанційного навчання.....	31
Висновки до розділу I:.....	35
РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ТА АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У СУЧАСНОМУ ЗЗСО.....	37
2.1. Результати опитування щодо підготовки закладу освіти до організації дистанційного навчання.....	37
2.2. SWOT –аналіз, його застосування до проведеного опитування.....	45
2.2.1. Основні поняття SWOT –аналізу.....	45
2.2.2. Застосування SWOT –аналізу для опитування.....	54
Висновки до розділу II:.....	58
РОЗДІЛ III. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ.....	59
3.1. Підготовка закладу освіти до організації дистанційного навчання.....	59
3.2. Інформаційна безпека і дистанційне навчання.....	64
3.3. Роль керівника закладу ЗЗСО у забезпеченні успішної адаптації учасників освітнього процесу в умовах дистанційного навчання.....	67
3.3.1. Підготовка та адаптація вчителів до роботи у дистанційному форматі....	69

3.3.2. Проблеми адаптації учнів до навчання у дистанційному режимі.....	74
Висновки до розділу III:.....	77
ВИСНОВОК.....	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:.....	81
Додаток А. Опитування освітян м. Івано-Франківська.....	89
Додаток Б. Результати опитування освітян м. Івано-Франківська	93

ВСТУП

Освіта є одним із основних прав людини, закріплених у статті 26 Декларації прав людини, Конституції України та Законі України "Про освіту" [1]. Якість та доступність освіти мають прямий вплив на доходи людей, зайнятість, розвиток, здоров'я та соціалізацію.

Актуальність дипломної роботи полягає в тому, що вимушений перехід до дистанційного навчання у зв'язку з пандемією COVID-19 спричиняє погіршення якості та доступності освіти, а також сприяє низькому рівню освіченості в цілому. На початку пандемії 90% шкіл у всьому світі були закриті. Навесні 2020 року всі навчальні заклади України перейшли на дистанційне навчання. Відповідно, заклади загальної середньої освіти перейшли з дистанційного на змішане навчання. В ту ж чергу заклади вищої освіти здебільшого працювали у дистанційному форматі. За таких умов актуалізується проблема вивчення, аналізу та виокремлення особливостей, теоретичних і практичних аспектів управління процесом упровадження дистанційного/змішаного навчання в ЗЗСО.

Головною **метою** магістерської роботи «Організація дистанційного навчання в системі освіти» є аналіз процесу, типових труднощів навчального року 2019/2020, з якими проблемами стикалися учасники освітнього процесу та яку роль відіграло дистанційне навчання в цей період. Магістерська робота зосереджена над організацією процесу навчання протягом навчального року 2020/2021, аналізу питання безпеки та здоров'я школярів протягом навчального процесу, здійснено огляд міжнародного досвіду щодо організації дистанційного навчання, а також розглянуто проблеми з якістю та доступністю освіти, спричинені пандемією.

Для цього проаналізовано рішення уряду з вересня 2020 до травня 2021 року, а також рекомендації Міністерства освіти і науки (МОН) [2-4] та Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) [5,6], які надавалися з вересня 2020 до липня 2021 року щодо організації дистанційного й очного навчання. Також

використовувалися міжнародні рекомендації щодо організації дистанційного навчання, іноземні дослідження та вторинні дані.

Об'єкт дослідження – система освіти України.

Предмет дослідження – принципи, методи та моделі дистанційного навчання в закладі загальної середньої освіти.

Методами дослідження для виконання задуманих теоретичних та практичних обсягів роботи можна назвати:

- дослідження принципів побудови навчання за допомогою дистанційних платформ;
- вивчення наукової літератури та систематизація отриманих знань;
- проведення анкетування освітян, здійснення опитування їхнього бачення рівня дистанційного навчання в ліцях м. Івано-Франківська;
- характеристика отриманих даних за допомогою SWOT-аналізу;
- застосування методів математичної статистики для правильного відсоткового співвідношення отриманих даних;
- можливість перевірити отримані результати на практиці та порівняти очікувані результати з наявними.

Основні завдання:

- вивчення досвіду вітчизняних та іноземних закладів освіти і кращих прикладів з організації та надання освітніх послуг під час карантинних заходів;
- аналіз політики Міністерства освіти і науки щодо забезпечення дистанційної та змішаної форм освіти, а також реалізації реформи освіти з урахуванням ситуації з COVID-19;
- виокремлення інструментарію для реалізації завдань дистанційної освіти здобувачів загальної середньої освіти;
- опитування педагогів та менеджерів освіти щодо позитивних і негативних аспектів, труднощів і перспектив впровадження дистанційного навчання в сучасних ЗЗСО та представлення результатів SWOT-аналізу;
- визначення шляхів підвищення ефективності управління процесом дистанційного навчання у ЗЗСО;

- розроблення рекомендацій щодо забезпечення надання якісних освітніх послуг у територіальних громадах, зокрема для міста Івано-Франківська.

Досягнення мети дослідження здійснювалося шляхом використання методу триангуляції, що містив:

- 1) кабінетне дослідження;
- 2) кількісне дослідження (опитування цільових груп);
- 3) якісне дослідження (глибинні інтерв'ю з ключовими інформантами).

Найактуальнішими проблемами, перед якими постали вчителі та батьки під час організації навчання дітей у період карантину, виявилися:

- (1) погана якість інтернету та мобільного зв'язку, особливо у віддалених селах;
- (2) відсутність або застарілість комп'ютерного обладнання та програмного забезпечення як у школах, так і в учнів;
- (3) відсутність у дітей вміння вчитися самостійно [7-10].

Наукова новизна магістерської роботи полягає в проведенні опитування директорів ліцеїв міста Івано-Франківськ, SWOT-аналіз на основі їхніх відповідей, щодо стану якості дистанційної освіти на початку навчального року 2021/2022, порівняння ефективності даних технік з класичним представленням навчального матеріалу.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що:

- наведено основні методи подання навчального матеріалу та використання дистанційного навчання;
- сформовано основні проблеми, з котрими зіткнулись освітяни на початку роботи з дистанційним навчанням;
- описано сучасні програмні та інструментальні засоби для роботи дистанційно в освіті;
- застосовано методи та етапи розробки експертних систем для формування уроку в закладі загальної середньої освіти (ЗЗСО).

Апробація роботи. «Організація дистанційного навчання в системі освіти». Управління суб'єктом господарювання в сучасних умовах: проблеми і перспективи: Матеріали V Всеукраїнського науково-практичного семінару-вебінару 20 травня 2021 року, проведеного на базі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника», м. Івано-Франківськ: Голіней О.М. – 2021. – 132 с.

Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатку. Загальний обсяг роботи налічує 111 сторінок. Робота містить 25 рисунків, 1 додаток, список використаних джерел інформації, що включає 73 найменування.

РОЗДІЛ І.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

1.1. Методологія дослідження

Серед середньої важливості соціальних та економічних втрат суспільства, пов'язаних із закриттям закладів загальної середньої освіти під час пандемії, експертні організації Об'єднаних національних справ з питань освіти, науки та культури (ЮНЕСКО) виділяють наступне:

- посилення тиску на загальноосвітні школи, які залишалися відкритими;
- проблеми забезпечення об'єктивності проміжного та підсумкового контролю знань учнів;
- невідповідність впливу батьків на підтримку форм дистанційного та домашнього навчання;
- високі економічні втрати в продуктивності праці через зв'язок між переглядом дітей та роботою на відстані;
- стресові прояви серед учнів, вчителів та батьків;
- проблеми догляду та виховання дітей з неблагополучних сімей;
- збільшення ймовірності ризиків застосування психотропних препаратів та асоціальної поведінки підлітків;
- збільшення відтоку дітей та молоді до школи;
- поширення дитячої праці, поширення насильства серед дівчат та молодих жінок, сплеск вакцинації у підлітковому віці. [8]

Ці проблеми, що виникають на шляху переходу до дистанційного навчання зводяться до мінімуму за допомогою активної державної політики, такої як комунікаційні дії, спрямовані на різні категорії учнів та студентів, які входять в групи ризиків, включаючи неблагополучні сім'ї та різножанрове

суспільство. Зрозуміло, що кожна країна платить свою ціну за закриття шкіл, проте все ж окремою рисою цивілізованого світу залишається можливість забезпечення рівного доступу до освіти, подальша підготовка та реалізація освітніх цілей, які мають право на освіту. Водночас варто згадати країни, які мали власні стратегії протистояння поширюванню COVID-19 і контролювали той факт, що вірус найбільше вражає дітей, не вдаючись до закриття шкіл, наприклад Тайвань, Швеція [9].

Китай домовився з першими країнами світу про відновлення навчання після карантину (січень 2020 року) [10]. Приблизно через три місяці після початку хвилі закриття дошкільних закладів, загальної середньої та вищої освіти відбулися у всьому світі, тож як не як актуальним було почати збільшувати спроможність та модернізувати навчальні заклади, підтримувати пріоритети безпеки та захисту дітей, не забуваючи про їх перш за все, фізичне, психічне та психосоціальне здоров'я, добробуту та соціальних відносин.

Спрямовано колосальні ресурси на підтримку національних процесів, прийняття управлінських рішень та допомогу розробникам керівних принципів для допомоги національним та місцевим органам влади у виявленні причин, а також можливостей та термінового оновлення працюючих навчальних закладів.

Передбачано застосування керівних принципів для оцінки готовності школи та планування її роботи [11]:

1. Реформа політики.

Наслідки політики охоплюють усі аспекти керівних принципів, включаючи політику відкриття та закриття шкіл під час надзвичайних ситуацій у громадських місцях; реформи, необхідні для збільшення справедливого доступу до дітей молодшого та молодшого шкільного віку, а також для зміни та стандартизації практики дистанційного навчання.

2. Вимоги до фінансування.

Підтримування закладів у зв'язку з негативним впливом COVID-19 та інвестуючи у зміну систем освіти для відновлення та підвищення стійкості.

3. Безпечна експлуатація.

Захист від поширення COVID-19, який надає основні послуги та матеріали, що сприяють дотриманню санітарних норм. Крім того, забезпечити доступ до засобів підтримки належної гігієни рук, підтримування протоколів соціального дистанціювання та процедури надання медичної допомоги у разі поганого самопочуття.

4. Компенсація процесу навчання.

Використання педагогічних практик, які компенсують втрату навчального часу, змішують методологію навчання та базуються на таких гібридних моделях навчання, як інтеграція підходів у дистанційній та дистанційній освіті. В рамках цих практик необхідно забезпечити освітню роботу з питань передачі та профілактики COVID-19.

5. Добробут та охорона.

Посилення поваги до добробуту та захисту учнів шляхом вдосконалення механізмів надання відповідних послуг, а також організації шкільного харчування та охорони здоров'я.

6. Охоплення інших маргіналізованих дітей.

Адаптувати політику та практику відкриття шкіл для збільшення доступу до освіти для маргіналізованого населення, дітей, які раніше не відвідували школу, дітей -переселенців та мігрантів та меншин. Урізноманітнення критичних комунікацій та освітньої роботи для забезпечення їх доступності мовами меншин у доступних форматах із використанням маргіналізованих груп.

У травні 2020 року Міжнародна цільова група "Вчителі освіти - 2030" у співпраці з ЮНЕСКО та Міжнародною організацією праці, спрямована на мінімізацію негативних наслідків закриття навчальних закладів для навчальних процесів, що забезпечують вищі умови для продовження освіти, розробила рекомендації для керівників навчальних закладів та представників органів освіти щодо відновлення роботи шкіл (рис. 1.1) [13].

З 12 березня 2020 року в Україні запрошується карантин, який на деякий час запроваджує загальну середню освіту, або його закривають, або переводять

на дистанційне або змішане навчання. Тому карантин став викликом для системи освіти. Для результатів, проведених в Україні, дослідження також можуть визначити перелік ключових питань, пов'язаних з переходом до дистанційного або змішаного навчання.

Рис. 1.1. Практичні кроки з відновлення роботи закладів загальної середньої освіти

*Джерело: [13]

До них належать цифрова нерівність (не всюди доступна для технологій та Інтернету), непередбачені можливості для батьків у навчанні, небажання вчителів проводити заняття у новому форматі, відсутність інформаційних та комунікаційних технологій як для вчителів, так і для батьків, а також загальна невідповідність до використання технологій дистанційного навчання. Ще можна додати - втрата доступу до їжі для дітей з їх сімей, які отримують безкоштовні обіди в школі.

За цих умов ви можете отримати відповіді на наступні питання [11-20]:

- Чи гарантували дітям право на освіту під час карантину в місцевих громадах, особливо в сільській місцевості?

- Як саме організовано дистанційне змішане навчання?

- Які проблеми не зачіпають батьків, вчителів, голів місцевих громад, старість у забезпеченні прав учнів на освіту та як вони їх вирішують на рівні громад?

- Як організувати спілкування «батьки - вчителі - організувати управління освітою - керівники громад»?

- Як організувати дистанційне навчання для дітей із сімей, які зустрічаються у важкому житті, особливо у віддалених селах, які не охоплюють Інтернет?

- Чи успішний досвід вирішення проблеми шляхом доступу до освіти у місцевих громадах?

Тому карантин виявив низку проблем в шкільній освіті України. Однак такий кризовий момент - це також час для змін.

1.2. Засоби організації дистанційного навчання у закладі освіти

Щоб забезпечити дистанційне навчання учнів, вчитель може створювати власні веб-ресурси або використовувати уже готові веб-ресурси за власним вибором. У цей час ви також можете додавати навчальні рекомендації щодо використання ресурсів, вивчення можливостей для виконання завдань, особливо контролю за успіхами учнів. Для того, щоб мотивувати дітей до академічної чесності, завжди необхідно не використовувати правильні посилання на джерела, які допоможуть в пошуках готових відповідей.

Найважливіший критерій вибору інструментів для організацій дистанційного навчання повинен відповідати методологічним цілям вчителя чи викладача, за умови, що для кожної окремої послуги чи ресурсу існують

можливості для досягнення очікуваних результатів навчання у форматі дистанційного навчання.

Вони також повинні збалансувати універсальність цих інструментів, щоб зменшити кількість різних платформ, що використовуються для навчання. На додаток до кількох інструментів, варто розглянути розширення - інтерфейс як для вчителів для навчання, так і для студентів – щоб навчитися.

Краще надати перевагу до україномовних ресурсів або таким, щоб вони мали інтуїтивно зрозумілий інтерфейс. Водночас, необхідно буде усвідомлювати можливі особливі потреби учнів та встановити універсальну доступність програмного забезпечення. Під час навчання на особистих пристроях краще увагу приділити різноманітності цих пристроїв та використовувати ресурси, які найкраще підходять для різних платформ (ПК, планшети, мобільні пристрої Apple, Android тощо).

Важливим моментом є необхідність реєструвати учнів на веб-ресурсах. Обов'язково пам'ятати про інформаційну безпеку та мінімізувати кількість платформ, на яких ми пропонуємо студентам та викладачам зареєструватися. Необхідно поважати певну цінність за допомогою платформи і, наскільки це можливо, мінімізувати кількість персональних даних, які записуються на них.

Розберемо можливі види платформ та можливість для дистанційного навчання на даний момент. Розпочнемо з відеоконференцій.

Відеоконференції – це онлайн-конференція в режимі реального часу. Він відбудеться у певний день та час. Відеоконференції (рис.1.2) – це один із сучасних способів взаємодії, який передбачає заняття у "віддалених класах", номер та вчителя / які забезпечують дистанцію. Тому обговорення та затвердження рішень, обговорення, захист дій відбуваються в режимі реального часу. Учитель / який може лікувати один одного, викладач / може мати можливість прочитати лекцію з наочним матеріалом [21].

Рис. 1.2. Приклад проведення відеоконференції

*Джерело: [21]

Форум - найпоширеніша форма спілкування викладача зі студентами у дистанційному навчанні. Кожен форум присвячений певній проблемі чи темі. Модератор / форум реалізує дискусії, стимулює запитання, повідомлення, нову цікаву інформацію. Програмне забезпечення форуму підтримує різні файли певного розміру. Розділ форумів (рис. 1.3) можна включити в один великий.

Рис. 1.3. Приклад проведення форуму

*Джерело: [22]

Наприклад, під час роботи невеликої групи учасників над проектом для кожної групи створюються форуми, які співпрацюють у дослідженні поставленого перед групою завдання, потім разом обговорюють загальну проблему проекту, залучаючи всіх учасників свідомий процес (веб-конференція) [22].

Чат – спілкування користувачів у мережі в режимі реального часу, для посібника з онлайн -спілкування людей через Інтернет. Існує кілька різних чатів: текстовий, голосовий, аудіо, основні форми онлайн - спілкування у відеочаті. Найпоширенішим є текстовий чат (рис 1.4).

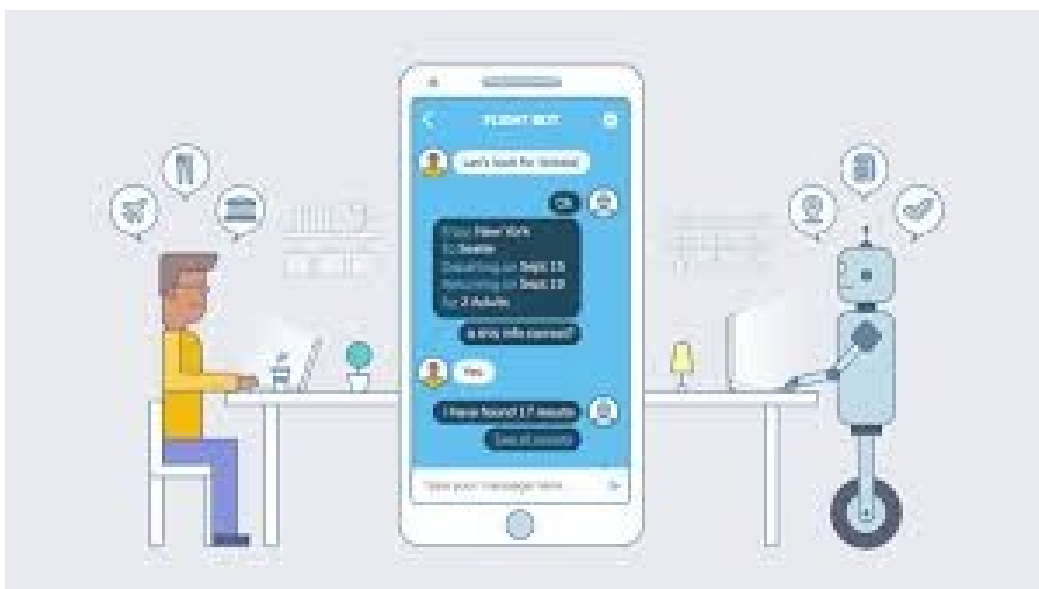

Рис. 1.4. Приклад використання чату

Джерело: [22]

Голосовий чат підтримує голосове спілкування, що є важливим моментом при вивченні іноземної мови у віддаленій взаємодії. З початком роботи при необхідності можна організовувати чати з носіями мови [22]. Це реальна можливість для моніторингової практики, яка буде здійснюватися в рамках запропонованих для обговорення проблем, спільної професійної діяльності, обміну інформацією.

Блог (рис.1.5) – це форма спілкування, де згадується форум, де право на публікацію повинно залишатися однією особистою групою людей. Автор (викладач, один учасник або їхня група) повинен мати кількість відвідувачів у своєму щоденнику вимірювань (блосі) публікації (есе, есе) та надавати можливість іншим студентам чи учням читати та пропонувати розміщення матеріалів. Учасники можуть обговорити оцінку якості публікацій, особливо з іноземною мовою, що допомагає розвиватись мовникам.

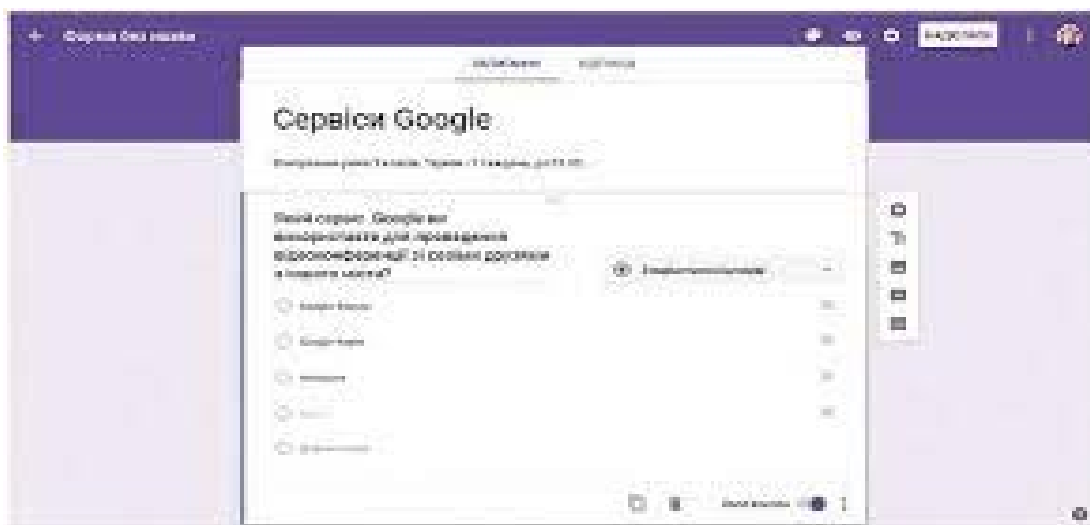
Рис. 1.5. Приклад блогу вчителя

*Джерело: [20, 22, 24, 28]

Електронна пошта – це стандартна послуга Інтернету, що забезпечує передачу повідомлень як у звичайному тексті, так і в інших формах (графічних, аудіо, відео) у відкритому або зашифрованому вигляді [10-22]. В системі освіти електронна пошта використовується для організації спілкування між вчителями та учнями, а також учнями один з одним.

Анкетування - для поточного контролю у відділі дистанційного навчання зручно використовувати різноманітні анкети. Анкета є досить гнучким інструментом, який ставить питання про те, чи можна запитати багато різних способів. У дистанційному навчанні після засвоєння кожної теми можна використовувати анкети (рис. 1.6), в яких учасник може здійснити самооцінку результатів навчання за такими показниками: зрозумів /зрозумів, можна

вирішити самостійно; зрозумів / зрозумів, я можу вирішити підказкою; не зрозумів / не зрозумів, не можу вирішити.

Мал. 1.36. Приклад заповненої форми

Рис. 1.6. Приклад проведення онлайн анкетування

*Джерело: [7, 9, 13, 23]

Соціальні мережі, сервіси, які оновлюють мобільні повідомлення та мобільні додатки, такі як Viber, пропонують створювати закриті групи, ділитися, спілкуватися в чаті, обговорювати теми, роботу, проблеми, інформацію. Розберемо їхні пропозиції докладніше.

Платформа Moodle (<https://moodle.org/>) – безкоштовне відкриття системи управління дистанційним навчанням (рис.1.7). Дозволяє використовувати широкий спектр інструментів для навчальної взаємодії вчителів, студентів та адміністрації навчального закладу.

learnmoodle

Рис. 1.7. Платформа Moodle

*Джерело: [24]

Крім того, можна подавати навчальний матеріал у різних форматах (текст, презентація, відео, веб -сторінка);

- урок як набір веб -сторінок з можливим проміжним виконанням тестових завдань);

- застосувати тестування та описати учнів, використовуючи захисні запитання (багато правильних відповідей та порівнянь) та відкриття типів;

- вони можуть відкривати завдання з можливістю надсилати відповідні файли.

Крім того, система має широкий спектр інструментів для моніторингу навчальної діяльності студентів, наприклад: щодо загальної тривалості робочого часу навчання / навчання з конкретними предметами, відповідних тем чи компонентів навчального матеріалу, загальної успішності учнів / класу або клас у тестових завданнях.

Moodle має інструменти для:

- 1) форми подання адреси;
- 2) дискусійних форумів;
- 3) завантажування файлів;
- 4) журнал оцінювання;

- 5) обмін повідомленнями;
- 6) календар подій;
- 7) новини та оголошення;
- 8) онлайн -тестування;
- 9) Ресурси Вікі.

Поширені веб-ресурси для дистанційного навчання Платформа Google Classroom (<https://classroom.google.com>) – це сервіс, що пов’язує Google Docs, Google Drive і Gmail, дозволяє організувати онлайн-навчання, використовуючи відео-, текстову та графічну інформацію (рис. 1.8).

Рис. 1.8 Платформа Google Classroom

*Джерело: [9, 12, 20, 28]

Учитель має можливість перевіряти, контролювати, систематизувати, оцінювати діяльність, переглядати результати вправ, застосовувати різні форми оцінювання, коментувати та організовувати ефективне спілкування з учнями в режимі реального часу.

Основним елементом Google класу є групи. Функціонально групи заохочують створювати структуровані форуми, тому є можливість для користувачів надсилати повідомлення іншим користувачам. За допомогою Hangouts вони навчають / можуть спілкуватися в режимі реального часу з

комп'ютера чи мобільного пристрою, а члени команди можуть показувати свої екрани, ділитися ними та працювати над необхідною роботою усіма разом.

Ця трансляція автоматично публікується на каналах YouTube. Платформа також дозволяє формам Google збирати відповіді від студентів, а потім автоматично оцінювати результати тестування.

Zoom (zoom.us/download) — сервіс для проведення відеоконференцій та онлайн-зустрічей (рис.1.9). Для цього потрібно створити обліковий запис. Безкоштовна версія програми дозволяє проводити відеоконференцію тривалістю 40 хвилин, однак на період пандемії сервіс зняв це обмеження [24].

Рис. 1.9. Платформа ZOOM

*Джерело: [24]

Zoom підходить для індивідуальних та групових занять. Користувачі можуть використовувати програму як на комп'ютері, так і на планшеті чи смартфоні. Відеоконференції можуть включати будь-якого користувача за посиланням або ідентифікатором конференції.

Проведення занять можна запланувати заздалегідь, а також створити посилання для регулярних зустрічей у певний час. Платформа має вбудовану

інтерактивну дошку, яку можна показати учням. Крім того, ви можете легко та швидко переглядати демонстраційні екрани на інтерактивній дошці. Завантажити програму можна на офіційному веб-сайті Zoom.

Платформа доступна для Windows, MacOS, Android та iOS та має плагін, який дозволяє використовувати Zoom безпосередньо у Google Chrome та Mozilla Firefox. Під час карантину на сервісі Zoom були скарги на низький рівень безпеки та захисту, випадкові зв'язки з конфліктуючими сторонами. Для такого включення ми рекомендуємо залучати підключення лише до зареєстрованих користувачів, використовувати налаштовані "пошукові клієнти" (тоді організатори конференцій підтверджують підключення кожного учасника), не розміщувати посилання на zoom-конференціях на загальнодоступних ресурсах.

Відеоконференції можна проводити також за допомогою Microsoft Teams, Google Meet, Skype тощо [24].

ClassDojo (<https://www.classdojo.com/uk-ua/signup/>) — простий інструмент для оцінювання роботи класу в режимі реального часу (рис. 1.10). Тут створена комфортна система заохочення з різними ролями та рівнями доступу.

Рис. 1.10. Платформа ClassDojo

*Джерело: [24]

ClassDojo реєструє вчителя, який реєструє учнів у своєму класі. Персональний код доступу до власного профілю вибирають учні; батьки також мають доступ до навчання дитини. У учнів є можливість спілкування на сторінці класу: після того, як учитель створить допис, учні можуть його коментувати.

Кожен учень отримує аватарку у вигляді монстра. Завдання монстра - зібрати бали за завдання. За кожне завдання вчитель ставить учням певну кількість балів. Батьки можуть спостерігати за успіхами учнів з окремих предметів, а також бачити процес у соціальних та важливих уміннях дитини.

Classtime (<https://www.classtime.com/uk/>) — платформа (рис. 1.11) для створення інтерактивних навчальних додатків, яка дозволяє вести аналітику навчального процесу і реалізовувати стратегії індивідуального підходу [24].

Рис. 11. Платформа Classtime

*Джерело: [24]

У даному ресурсі наявна бібліотека, а також можливість створювати запитання. Принцип роботи наступного типу: вчитель, який розробляє інтерактивні навчальні матеріали на певну тему (можна використовувати

матеріали з бібліотек), вони допомагають бути доступними до навчальних матеріалів та поширювати роботу, вчитель контролює прогрес у навчанні в реальному час.

LearningApps.org (LearningApps.org) — онлайн-сервіс, який дозволяє створювати інтерактивні вправи (рис. 1.12).

Рис. 1.12. Платформа LearningApps.org

*Джерело: [26]

Їх можна використовувати під час роботи з інтерактивною дошкою або як індивідуальні правила для учнів. Дозволяє створювати різні типи правил на різні теми. Ця послуга є додатковим Web 2.0 для підтримки останніх процесів. Дизайнер LearningApps.org визнана за розробку, зберігання та використання інтерактивних завдань з різних предметів. Тут ви можете створити правила використання з інтерактивною дошкою.

Дистанційне навчання передбачає кілька видів взаємодії з різними цілями:

- оперативне інформування;
- повідомлення про новий матеріал;
- уточнюючі питання;

- коментарі до спільно виконаної роботи.

Важливо створити гнучку комунікаційну структуру (у кожного вчителя є власний простір для публікації необхідних матеріалів, забезпечення взаємодії та зворотного зв'язку від учнів) та багатогранну (студенту не потрібно реєструватися в різних системах, доступних з одного ресурсу на ваш портал).

Два основні завдання, які мають вирішуватись комунікаційними системами [26]:

1. Захист первинного спілкування між учнями, батьками та вчителями, оперативна інформація про динамічні зміни, оголошення від адміністрації навчального закладу. Це буде оптимально активовано через сервіс, який відповідає за особливі проблеми, соціальні мережі (закриті групи або спільні класи). Ви також можете використовувати освітні веб-сайти для таких цілей (для повідомлень, які можуть бути загальнодоступними та для всіх, якщо веб-сайт має обмежений доступ для учнів та батьків). Створення комунікативного простору.

2. Створення простору для дистанційного навчання. Простір для дистанційного навчання підтримує такі функції:

- проведення онлайн -уроків; доступ до різних електронних навчальних матеріалів;
- примушення учнів до роботи (тести, які виконують практичні завдання в зошитах);
- оцінювання та дзвінки, пов'язані з виконанням робіт;
- можливість поставити запитання та отримати відповідь поза онлайн -уроком.

Оптимально публікується організація віртуальних просторів як власних очок, які входять до складу учнів певного класу («аудиторії»), посилення з'єднані в окремі аудиторії, де відбуватиметься відповідна навчальна взаємодія. Залежно від розміру класу, використання аудиторій та інших

особливостей організації первинного інвестиційного процесу, можна обмежити ці "класи", не виділяючи окремих ресурсів для предметів.

1.3. Інструментарій дистанційного навчання та особливості його застосування в закладі загальної середньої освіти (ЗЗСО)

Відео

В інтернеті доступні досить багато відеороликів, які розкривають теми шкільної програми, зокрема канал Міністерства освіти України <https://www.youtube.com/c/MONUKRAINE>, курси платформ Prometheus <https://prometheus.org.ua/>, EdEra <https://www.ed-era.com/> та інші джерела [10-26]. Уроки для учнів 1-11 класів розміщені на YouTube в рамках проекту Всеукраїнської шкільної мережі Міністерства освіти і науки. Для початкових класів уроки перекладаються з чотирьох предметів: української мови, математики, природознавства та мистецтва, а для 5-11 класів з одинадцяти предметів: української мови, української літератури, історії України, всесвітньої історії, англійської мови, фізики, алгебри, геометрії, географія, хімія, біологія.

Також для зручності кожного класу існує окремий список відтворення, де вчитель може знайти потрібний урок. Інформація про проект, а також корисні посилання збираються та оновлюються в окремих розділах на сайті Міністерства освіти і науки "Всеукраїнська школа онлайн" за посиланнями: <https://bit.ly/2XT6V1A>.

Для того, щоб відео повністю відповідало високій якості, можна вплинути на посилання на них або їх фрагменти. Однак іноді викладачам доводиться розміщувати повний матеріал у дозволеному порядку, повідомляти про події або підкреслювати важливі аналогії, які стосуються певних груп учнів.

Таким чином, ви можете записати власне відео та додати його до Інтернету за допомогою YouTube, Vimeo тощо. А потім надсилати широку

версію навчального відео зі скріншотом відповідно до екранного комп'ютера, де представлені демонстрації з голосовим супроводом та коментарями вчителя / вчителя.

Зазвичай через відсутність зворотного зв'язку та необхідність вирішення організаційних питань, що впливають на теоретичну частину уроку, потрібно додатково більше 15 хвилин. Для учнів відеоурок - це дуже зручний ресурс, який може компенсувати (принаймні частково) відсутність участі в онлайн-уроці.

Можна повернутися до незрозумілих моментів і переглянути появу кількох періодів, більш впевнено, з паузами, відповідно до власного стилю навчання. Ви можете використовувати ці ролі під час підготовки до тестування або навіть після проходження курсу, щоб пізніше оновити матеріал. Після дистанційного навчання матеріали можна використовувати для реалізації «перевернутого класу».

Однак просто переглянути відео, і його завдання - не переглядати більше інформації, окрім підручника та вказівок «прочитаного абзацу». Важливо сформулювати чітке завдання: що саме може зробити навчання під час та після перегляду відео.

Існують платформи, де ви можете налаштувати запитання для перегляду відео та заблокувати перехід до наступних частин, не відповідаючи на запитання. Ви можете призупинити текстові блоки у відео, щоб звернути увагу на всі інші моменти відео. Нарешті, ви можете розробити формулу опису, яку потрібно заповнити після перегляду відео.

Інструменти цифрового відео-це, наприклад, послуги <https://screencast-o-matic.com/> для запису екранних передач, <https://edpuzzle.com/> для створення інтерактивних відеозаписів із вбудованими у відео запитаннями, <https://www.youtube.com/> для розміщення власних відео та доступу до них через Інтернет [26].

Онлайн-дошки

Під час звичайного уроку в класі вчителі часто використовують базові засоби навчання, такі як дошка. Онлайн-аналог шкільного приладдя дозволяє забезпечити практично такий же функціонал, навіть більший. Так, ви можете розміщувати на дошці заздалегідь підготовлені матеріали (тексти, зображення, відео, аудіо), робити нотатки за допомогою текстового тексту або створювати малюнки.

Крім того, служби онлайн -доступу також можуть використовувати додаткові інструменти, які передбачають різні форми, готують шаблони організаційних схем (концептуальні образи, мозковий штурм, алгоритм тощо). З можливістю дошкільного закладу організувати спільну роботу під час синхронного онлайн -уроку.

Ви можете вносити записи одночасно або по черзі. Перевірте онлайн -дошки на те, що всі записи можна зберегти та додати до тих, які є у класі. Прикладами (рис. 1.13.) цифрових онлайн-ових платних дошок є <https://jamboard.google.com/> та <https://miro.com/app/>

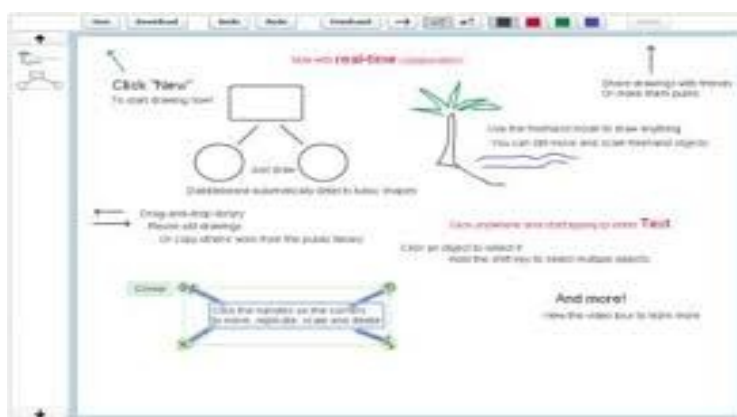

Рис. 1.13. Приклад онлайн-дошки

*Джерело: [27]

Тести

Тести з автоматичною верифікацією дозволяють організувати швидкість оцінки рівня засвоєння учнями навчального матеріалу. Для звичайних тестових систем можна створювати запити для різних типів (множинний вибір, текстова

або числова відповідь, впорядкування, встановлення відповідних можливостей тощо).

Існують також бібліотеки готових запитів, які можна додавати до власних тестів сеансу, змінюючи їх у міру необхідності. Більш поширені послуги пропонують можливість генерування запитів, іноді з варіантами відповіді, з використанням зображень, аудіо та відеокліпів.

Таким чином, можна сформулювати мету траєкторії певної теми. Серед типових налагоджувачів онлайн -тестів вам слід звернути увагу на зміну запитів та варіантів відповідей у них, встановити часові межі (час дії, час відкриття тесту для запуску), обмежити кількість спроб, а також можливість надіслати результати тестів.

Якщо тестування використовується з навчальною роботою, воно може надіслати суворість цих параметрів. Якщо тестування є контрольним, це означає, що воно повинно застосовувати жорсткі обмеження та нагадувати про необхідність досягнення стандартів академічної доброчесності. Слід мати на увазі, що тест автоматизований, а також значно спрощує рутинну роботу вчителя, коли не вистачає можливостей для достовірної діагностики успішності засвоєння теми.

Тому доцільно допомагати тестовим завданням за допомогою практичних робіт. Учитель може здійснювати дзвінки за результатами тестування окремо або відновлювати динаміку відповідей учнів при плануванні подальших занять.

Онлайн-тести можна створювати в Google-формах, а також на спеціалізованих платформах, наприклад [https://www. classtime.com/uk/](https://www.classtime.com/uk/) [26].

Практика та інструменти формування оцінювання

На відміну від тестів з автоматизованою перевіркою та оцінкою відповідальності студентів, існує інша категорія спеціального програмного забезпечення, метою якого є формування оцінювання та напрацювання практичних навиків, а не перевірка оцінок.

Зазвичай у таких системах учень може виконати завдання, перевірити правильність, повернутися до опрацювання матеріалу та спробувати виконати

завдання ще раз. Учитель може отримувати або не отримувати дані про ці спроби. Видавці, які пропонують вивчити, можуть переглянути тести (множинний вибір, зіставлення, упорядкування, вивчення областей на зображеннях тощо) або ігри (пройти лабіринт, відповідати на запити, відкрити кросворд, прибрати слово для літер, скласти пазл тощо) [27].

Такі послуги не перешкоджають оцінці правильності відповіді на перші спроби, а також допомагають учням / учасникам усунути власні прогалини та зосередитися на виправленнях. Подібні правила можна запропонувати для виправлення певних маркерів, а також для учнів, яким потрібна додаткова практика. Остання з найбільш доступних платформ для створення практичних прав - <https://learningapps.org/>, а також є спеціалізований сервіс <https://goformative.com/> для забезпечення формульованої комунікації вчитель-учень.

Цікаві можливості розробляти різноманітні інтерактивні вправи на основі флеш-карток надають сайти <https://www.studystack.com/> та <https://quizlet.com/> [27].

Якщо вчитель почне практикувати використання робочих зошитів, роботу з ними можна передати онлайн через сервіси <https://www.liveworksheets.com/>, <https://wizer.me/> або подібні.

Інтерактивні сервіси миттєвого опитування

Проведення онлайн -уроку не повинно обмежувати використання лекційного матеріалу. Під час регулярних уроків вчителі використовують різні методи інтерактивної роботи, зокрема ті, які включають висвітлення освітніх органів їхньої власної позиції, роботу в малих групах тощо.

За допомогою цифрових інструментів можна організувати швидке опитування, щоб підвищити рівень засвоєння певної теми та «замінити» учнівську практику з певних питань. Такі завдання відбуваються в режимі реального часу та допомагають урізноманітнити онлайн-уроки.

Як правило, пропонуються такі послуги, коли вчитель / попередньо запитує запит перепису, який надається учням під час уроку. Учень / учасник

повинен сформулювати або записати відповідь, а вчитель, отримавши узагальнені результати опису класу, повинен продемонструвати їх та використати для залучення до наступного заняття на уроці.

Відповіді учнів можуть відображати різні способи: рейтинг, барвисті слова, рухомі лінії, діаграми, графіки, списки, кластери тощо. У звичайному способі навчання подолати той факт, що їх відповіді на дзвінок відображається на загальному екрані, вони можуть бачити власника ззовні в цілому.

Такі послуги можуть бути використані для формулювання оцінки того, чи той учень / учень не отримав оцінки за відповідь, чи пов'язано з цим багато дзвінків, для яких будь-яка відповідь правильна. Так, на загальному слайді з результатами не відображаються імена окремих учнів, але явно загальна тенденція, кожен учасник / учасники можуть оцінити власну відповідь, не звертаючи уваги оточуючих на можливі помилки.

Популярними сервісами миттєвих опитувань є [https:// kahoot.com/](https://kahoot.com/), <https://www.mentimeter.com/>, <https://www.polleverywhere.com/> [28].

Цифрова творчість учнів

Існує цілий ряд цифрових інструментів, які пропонують створювати інформаційні продукти для підтримки навчального процесу. Вони можуть використовувати навчальні посібники, які використовуються для демонстрації нагрівання певної теми з навчального матеріалу. Крім того, практично будь-який мобільний телефон може отримати запит на скасування відео, що в деяких випадках може замінити письмові завдання і не демонструвати навантаження певних компетенцій.

Існують спеціалізовані платформи, які оновлюють відео, на які вони можуть завантажувати свої відеовідповіді, коментувати їх, обговорювати (наприклад, <https://info.flipgrid.com/>) Переглядати відео, об'єктами цифрової творчості учнів можуть бути: зображення концепція ([https:// www.mindmeister.com/](https://www.mindmeister.com/)); комікси (<https://www.storyboardthat.com/>); блоги (<https://www.blogger.com/>); програми (<https://scratch.mit.edu/>); інфографіка

(<https://www.canva.com/>); анотовані зображення (<https://www.thinglink.com/>); флеш -карти, власні тести тощо [28].

Цікавий варіант-створити завдання створити уявну сторінку в соціальній мережі для особистої книги (так звану фейкову книгу <https://www.classtools.net/FB/home-page>) або переказати історію за допомогою емоцій .

Що робити, коли неможливо використовувати цифрові та онлайн - технології? Відповідь очевидна - використовуйте завдання з підручників та робочих зошитів, якщо дитина в силу певних обставин не може користуватися комп'ютером і виходить в Інтернет.

В офіційному розкладі вчителів Міністерства освіти Естонії зазначено: "Ніхто не скасовував ручку, папір, книги, навіть з дистанційним навчанням". Але в цьому випадку вчителі повинні давати дітям більше творчих завдань, стосунки з малюнком, рукоділля з наявних матеріалів та творчу обробку тексту книги, не обмежуючись лише підручниками [9-15,24-26].

1.4. Проблеми партнерської взаємодії керівника ЗЗСО з усіма учасниками дистанційного навчання

Тому найпоширенішою практикою в місцевих громадах під час пандемії були:

- надання спроб у друкованому вигляді;
- використання телефонного зв'язку не тільки для звичайного спілкування, а й для забезпечення навчальних завдань учнів;
- використання одного гаджета кількома студентами.

Також зазначається, що громада не може забезпечити вчителів сучасними технічними пристроями. У процесі розробки чиновники розповідають переважно про дії вчителів та батьків (вчителі друкували завдання, роздавали

їх, дзвонили, батьки допомагали у судах, ділилися або по черзі користувалися гаджетами тощо) [29].

Заходи представників місцевого самоврядування щодо подолання труднощів були фактично такими:

- заміна провайдера Інтернет -зв'язку;
- забезпечення шкіл гаджетами відповідно до наявних можливостей;
- фінансова допомога окремим сім'ям для надання / отримання гаджетів.

Опитані чиновники визначають, вирішують проблему, поважаючи різні причини, які можуть бути пов'язані у кількох групах:

Технічні причини:

- поблизу місцевої громади немає провайдерів, які б забезпечували стійке та якісне встановлення Інтернету;
- відсутність мобільного покриття та такого Інтернету;
- нестабільність підключення до Інтернету та погане покриття мобільного зв'язку;
- провайдер не надає Інтернет у селі, а в громаді немає можливості;
- Відсутність можливостей впливати на поліпшення якості Інтернет - зв'язку та мобільного покриття.

Географічне розташування:

- віддаленість населених пунктів у громаді.

Грошова підтримка громади:

- відсутність або відсутність фінансування обладнання - вчителі не потребують нового обладнання, а в місцевій громаді воно не відокремлене;
- низький рівень шкільного забезпечення;
- відсутність надання технічної сім'ї за життєвих обставин складу;
- громада не може забезпечити всіх дітей гаджетами;
- немає додаткових інструментів для забезпечення всіх тих, хто має Інтернет.

Матеріальні можливості сімей:

- відсутність у батьків гаджетів / низький рівень платоспроможності батьків;

- Відсутність можливостей для підключення батьків до Інтернету через матеріальне становище сім'ї.

Організаційні та інші фактори:

- нестача матеріальних та людських ресурсів, персоналу;
- відсутність технічної підтримки;
- зміна місцевого керівництва призвела до тимчасового припинення вирішення проблеми;

- брак часу на вирішення всіх проблем;
- відсутність системного підходу до вирішення проблем;
- нездатність учнів самостійно вчитися;
- відсутність відповідальності батьків та вчителів;
- низький рівень життя в деяких селах.

Можна переконатися, що основна перешкода у вирішенні проблем залежить від низького рівня фінансового забезпечення - на рівні громади, на рівні школи та на рівні сім'ї.

Основні проблеми в організації дистанційного навчання, з якими стикається місцева громада:

- 1) відсутність фінансових чи технічних можливостей у ТГ та шкільному середовищі для забезпечення управління та адміністрування єдиної платформи для навчання - 58% або 35 осіб;

- 2) переповненість учнів та збільшення санітарно-епідемічних норм роботи за комп'ютером (той же нестандартний робочий день, але у учнів)-55%, або 33 особи;

- 3) складові частини у викладанні окремих дисциплін у дистанційному режимі (наприклад, хімія, фізкультура, фізика тощо) - 55%, або 33 особи.

Під час карантину складом ефективної організації навчання дітей є спілкування (рис. 1.14) між взаємодіючими учасниками освітнього процесу та керівництвом територіальної громади [17].

Рис. 1.14. Комунікація під час дистанційного навчання

*Джерело: [17]

Відповіді респондентів показують, що класичні менеджери відіграють центральну роль у спілкуванні, як відзначили 73% перевірених посадових осіб. Важливими способами комунікації, як стверджують, що для найменше половини респондентів, є шкільний веб-сайт, веб -сайти адміністрацій місцевих громад, а також соціальні мережі та групові чати.

Інші програми включають: інформацію через місцеву газету, телефон та веб -сайт для груп. Крім того, в рамках територіальних громад в рамках організації освіти під час COVID-19 [1-5] були проведені спеціальні заходи, згідно з якими серед них були: оновлення веб-сайтів адміністрації, організація реєстрації сімей, які не можуть надати дітям доступ до дистанційного навчання, підтримки навчання, учителів, батьків (рис.1.15).

Рис. 15. Дії для покращення комунікації

*Джерело: [12]

Під час опису чиновники визначили, що вони надають підтримку всім категоріям: учням, вчителям, батькам. І це передбачало заздалегідь інформаційну підтримку, контроль сільського голови, консультації, оплату поштових послуг, перевірену / покращену якість Інтернету; вчителі були забезпечені ноутбуками та придбані ПК для окремих учнів. Учні підтримували учнів - відвідувачі спілкувалися індивідуально, давали рекомендації учням, підтримували телефонний зв'язок, консультували.

Висновки до розділу I

1. У регуляторному аспекті Україна не була готова до викликів, пов'язаних з коронавірусною хворобою, але змогла у найкоротші терміни прийняти необхідні правила.

2. Міністерство освіти і науки України намагається допомогти учасникам освітнього процесу в цих умовах прийняти необхідні нормативні документи та надіслати ряд листів із поясненням певних позицій.

3. З березня 2020 року на сторінках Інтернет-видань, ключовою аудиторією, є ті, що займаються освітою, розміщенні матеріалів, що допомагають вчителям безперешкодно здійснювати процес дистанційного навчання.

4. Охарактеризовано основні методи та інструментарій дистанційного навчання. Їхні відмінності, переваги та недоліки у роботі. Описано допомогу у виборі та покращення для технологічних рішень: тих, які забезпечують дистанційне навчання, програмного забезпечення, яке впливає на певну діяльність у школі.

5. Запропоновані ресурси та матеріали для використання в дистанційному навчанні, як великих корпорацій Google, Microsoft так і державних програм.

РОЗДІЛ II

ОСОБЛИВОСТІ ТА АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У СУЧАСНОМУ ЗЗСО

2.1. Проведення опитування щодо підготовки закладу освіти до організації дистанційного навчання

Учителям та керівникам ЗЗСО м. Івано-Франківська було запропоновано пройти опитування стосовно їхнього підготовки до навчання на дистанційному рівні.

Анкету було зроблено за допомогою програми «Google Form». Запитання анкети, відповідно, наведені в Додатку А, а відповіді учасників опитування в додатку Б.

В опитуванні погодилось взяти участь 40 освітян. Серед учасників дослідження були як директори шкіл, вчителі-предметники, вчителі початкових класів, так і самі організатори дистанційного навчання в м. Івано-Франківськ. Зауважимо, що кожна відповідь унікальна, тобто дослідження стану дистанційного навчання в м. Івано-Франківську відбулося максимально об'єктивно.

Для кращого розуміння переваг і проблем навчання на дистанційному доступі, для учасників анкетування було надана можливість вибрати декілька варіантів відповідей з запропонованих, або ж вписувати свої думки у відповідні поля.

Результати анкетування розділились наступним чином (рис.2.1. -2.7.):

Виберіть Вашу посаду
40 відповідей

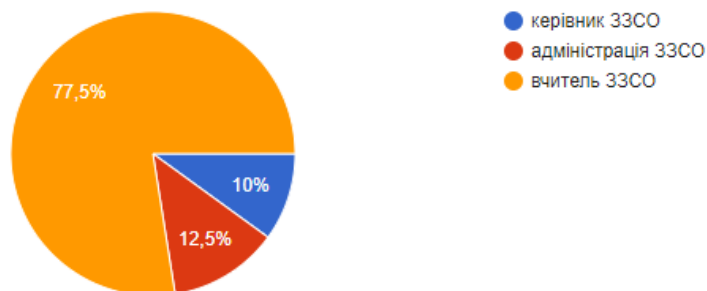

Рис. 2.1. Представлення вибірки дослідження за зайнятими посадами

*Джерело: власна розробка автора

Серед 40 отриманих відповідей (рис.2.1):

- 77,5% належать вчителям ЗЗСО;
- 12,5% - адміністрація ЗЗСО;
- 10% керівництво ЗЗСО в м. Івано-Франківськ.

Отже, найвагоміший відсоток отриманих відповідей дали саме вчителі, що безпосередньо використовували інструменти дистанційного навчання для роботи з школярами та ліцеїстами.

Також вчителі, що взяли участь у опитуванні, були з різних предметних напрямків, тобто дозволяє порівняти проблеми та переваги, котрі виникають у кожного предмета індивідуально.

Рис. 2.2. Загальна картина реалізації дистанційного навчання в ЗЗСО

*Джерело: власна розробка автора

Таким чином, за допомогою графіків (рис.2.2) робимо такі висновки, щодо організації дистанційного навчання в м. Івано-Франківська:

- 50% опитуваних мали досвід роботи онлайн, але при повному переході на дистанційне навчання зіткнулися з нестачею кваліфікації;
- 35% не мали жодних труднощів в навчанні онлайн, адже вже мали великий досвід у цьому напрямку вчителювання;
- 15% учасників не мали жодного досвіду з дистанційним навчанням і нові методики стали для них важким випробуванням;
- всі навчальні заклади, що проходили опитування перейшли на дистанційне навчання, тобто умови анкетування не порушено;

Для визначення переваг дистанційного навчання можна було вибрати відповідь з 6 запропонованих. Обмежень по кількості вибраних варіантів не було.

Серед переваг дистанційного навчання можна виділити два варіанти відповідей (рис.2.3), що набрали максимальний відсоток:

- 70% - Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання)
- 62,5% - Широкий вибір додатків та інструментів для викладання;
- Натомість вмотивованість учнів щодо навчання вибрали лише 6 опитуваних, тобто 15% від загальної кількості;
- Ще 7,5% учасників опитувань вказали, що нічого позитивного в дистанційному навчанні вони не бачать; це може свідчити про особистісну упередженість до інновацій і страх перед технологічним прогресом.

Рис. 2.3. Позитивні аспекти дистанційного навчання в ЗЗСО (за даними нашого дослідження)

*Джерело: власна розробка автора

Якщо розібрати основні проблеми з котрим стикнулися освітяни м. Івано-Франківськ, взятих на основі проведених опитувань, то можна побачити два лідери з однаковим відсотком (рис.2.4):

- 47,5% - технологічне забезпечення шкіл та вчителів, їхня пряма компетенція в цьому питанні;
- 47,5% - мотивація учнів до навчання.

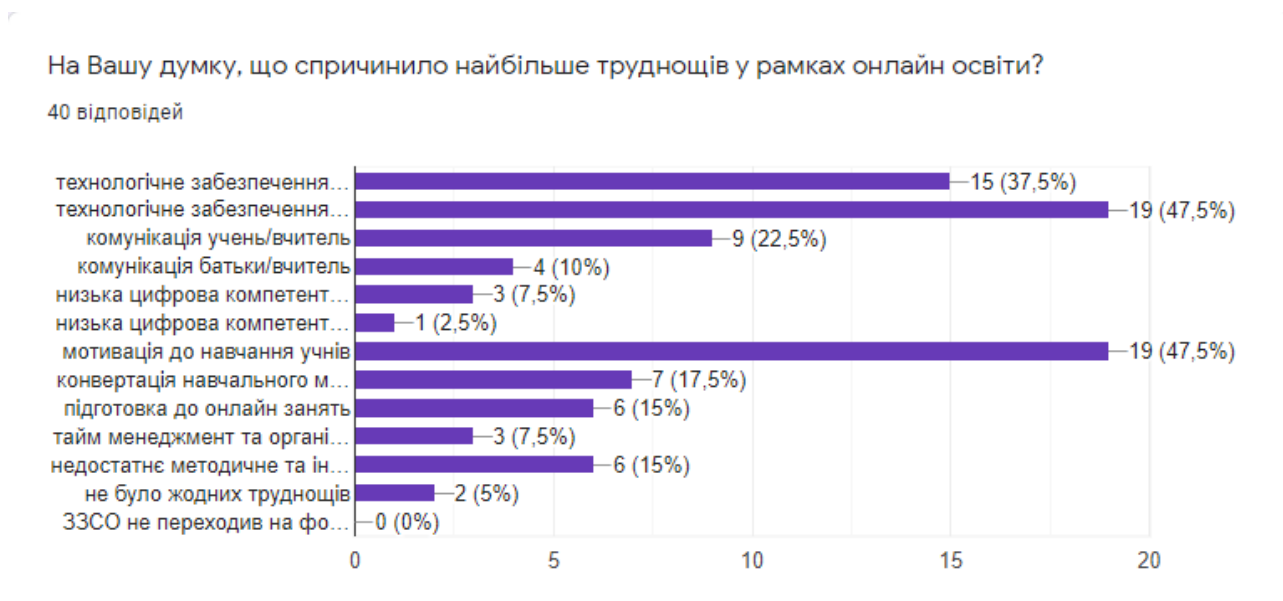

Рис. 2.4. Труднощі в організації дистанційного навчання (за результатами нашого опитування)

*Джерело: власна розробка автора

До пандемії захворювання COVID-19, ніхто не міг уявити такого різкого переходу з звичайного, привичного як для батьків, так і для наставників, практично не змінного від часів Радянської влади, навчання. Проте, виклики сучасності дали зрозуміти, що дана модель не підходить і необхідно вводити нові, не використовувані до цього часу навички дистанційного навчання.

Оскільки все робилось швидко, і як такого часу на підготовку до зміни навчання не було, то і матеріально-технічна база також не була передбачена в достатній кількості. Як і навчальні заклади, так і батьки здобувачів середньої освіти, буквально були вимушені піти на зустріч і самостійно, за власні кошти, передбачити наявність доступу дітей і вчителів до комп'ютерів, Інтернету, робочих сайтів і програм, можливості запису і надсилання домашніх завдань, а також тематичних контрольних робіт.

Але цей виклик був актуальний на весну-осінь 2020 року. На теперішній момент 2021 року – забезпечення навчальних закладів і, відповідно, учасників

навчального процесу для м. Івано-Франківська наближається до максимального позитивного відсотка.

Якщо взяти мотивацію дітей до навчання, то тут треба брати кожную дитину окремо і розглядати її випадок не тільки з боку проблеми дистанційного навчання, а як проблему навчання в цілому. Тому що якщо дитина навчалася на відмінні оцінки, а під час дистанційного перестала брати активну участі у навчанні це одне питання. Якщо ж на звичайному навчанні дитина не проявляла цікавість до предмету і така ж динаміка зберігалася під час дистанційного навчання – це вже зовсім інше запитання.

В будь-якому випадку можливостей для навчання в дітей стало набагато більше, оскільки навчатися можна було не лише в умовах школи, а по всьому просторі Інтернет, включають необмежені безкоштовні платформи для навчання з різних предметів і незліченною кількості відео уроків від кращих спеціалістів України та світу.

Безперечно, МОН розробляючи програму навчання орієнтується на образ «ідеальної дитини», але вже ж не варто забувати, що реальний світ далекий від очікування. Тому і не дивно, що відсоток поганої вмотивованості учнів на дистанційному навчанні такий високий. Візьмусь припустити, що на звичайному очному навчанні мотивація учнів до навчання буде на тому самому рівні.

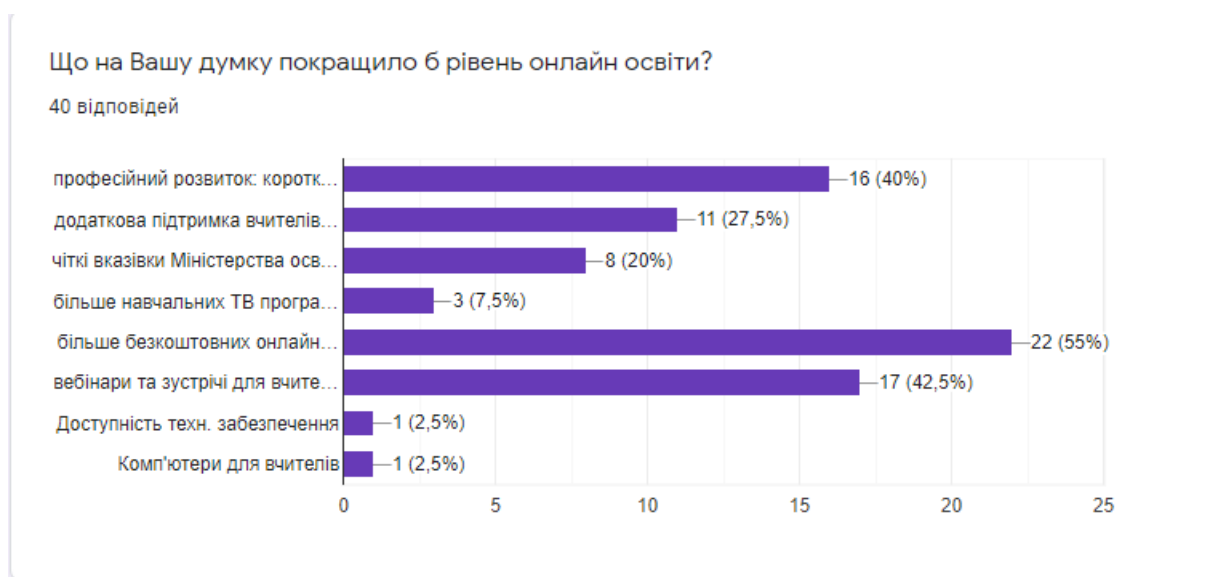

Рис. 2.5. Покращення рівня онлайн освіти (за результатами нашого опитування)

*Джерело: власна розробка автора

- 2 опитуваних (5%) відповіли, що жодних труднощів в роботі на дистанційному навчанні вони не мали. Така думка наводить на роздуми, чи дійсно дистанційне навчання відбулося згідно вимог, тому що варіантів для відповідей було достатньо, з можливістю вибрати декілька, тобто за весь період дистанційного все ж деякі проблеми мали виникати.

Якщо перейти до запитання «Що могло б покращити систему освіти» (рис.2.5.) більшість освітян відповіли:

- 55% - наявність безкоштовних платформ для навчання, збільшення кількості відкритих онлайн-курсів
- 40% - професійні курси по онлайн-навчанню для вчителів.

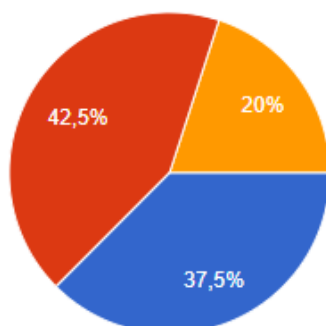
Добре, що наставники здобувачів середньої освіти розуміють цінність власної компетенції і готові навчатись чомусь новому, для покращення своїх навиків. Розуміння того, що є чому вчитись, а саме головне, бажання навчитись працювати з дітьми дистанційно робить велику честь для вчителів, і в першу чергу вчителям передпенсійного та пенсійного віку.

Також, варто зауважити те, що всі опитувані в більшій чи в меншій мірі розуміють, що дистанційне навчання залишиться як постійний елемент в навчальному процесі (рис.2.6.). А от чи залучати його на постійній основі, чи використовувати лише в екстрених випадках це право надається кожному вчителю особисто і залежить від особистих обставин.

Але важко не погодитись, що крім стресових ситуацій на початку введення дистанційного навчання, це ноу-хау принесло і багато позитивних змін в навчальний процес.

На Вашу думку, через нинішні обставини, спричинені вірусом COVID-19, після повного відкриття шкіл онлайн-дистанційне навчання залишиться частиною шкільної практики?

40 відповідей

- Онлайн навчання стане невід'ємною частиною традиційної освіти
- Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не інтегрує...
- Школа повернеться до звичного формату навчання, із мінімальними змінами (залишиться комунікація у...
- Онлайн навчання не інтегрується у процес навчання після повного відк...

Рис. 2.6. Ймовірність залучення дистанційного навчання після відкриття шкіл (за результатами проведеного опитування)

*Джерело: власна розробка автора

Учасники опитування назвали деякі нововведення, які змогли полегшити роботу або зробили навчання якіснішим та цікавішим (рис.2.7.). З них можна виділити:

- Робота у Google Meet;
- Напрацьовання відеоматеріалів, які можна використовувати як додаткові;
- Введення електронних журналів;
- Створення корпоративних акантів для учителів та учнів.
- Безпека дітей вдома;
- Зменшення затрати часу на дорогу до роботи.

Рис. 2.7. Позитивні та негативні моменти під час роботи на дистанційному навчанні (за результатами нашого опитування)

*Джерело: власна розробка автора

2.2. SWOT –аналіз, його застосування до проведеного опитування

2.2.1. Основні поняття SWOT –аналізу

Соціально-економічні зміни та загальна інформатизація суспільства в Україні вимагають сучасної трансформації всієї сфери для інформаційної діяльності, переосмислення ролі та місця в новій медіа реальності. Пошук інноваційних рішень, планування стратегії – актуальне завдання будь-якої діяльності.

Аналіз щодо оцінки внутрішньої ситуації та середовища, який у теорії класичного маркетингу називають SWOT-аналізом[30] є ефективним методом реалістичної оцінки загального стану підприємства та одним із ключових моментів стратегічного розвитку.

SWOT-аналіз, по суті, є самоаналізом і не стосується людських факторів і явищ. Можна виділити чотири основні категорії, що досліджуються за допомогою цього метода [31]:

- Strengths «Сильні сторони» (переваги)
- Weakness «Слабкі сторони» (недоліки)
- Opportunities «Можливості» (перспективи)
- Threats «Загрози» (ризики)

Іншими словами, SWOT-аналіз дозволяє визначити та структурувати сильні та слабкі сторони організації, підприємства чи то навіть проведеної події, а також потенційні можливості та загрози. Це досягається шляхом порівняння внутрішніх сильних і слабких сторін з можливостями зовнішнього середовища. Залежно від ступеня відповідності окремих факторів слід зробити висновок про те, як досліджуваний об'єкт може розвиватись, підвищувати свою значимість і відповідно до цього розробляти свою стратегію [32].

Сильні та слабкі сторони — це внутрішні характеристики стану досліджуваного об'єкта, які найбільше впливають на успішність її діяльності, які вона може контролювати і, відповідно, посилювати чи усувати [30,32].

Можливості та загрози – це чинники зовнішнього вивчення, які не контролюються учасниками, але на які потрібно реагувати, на що слід реагувати і, відповідно, максимально ефективно використовувати знайдені знання або застрахуватися від наявних загроз.

Під сильними і слабкими сторонами, можливостями і загрозами можуть ховатися різноманітні фактори. Причому кожен елемент особливо від ситуації може переходити в протилежну.

Технологія застосування SWOT-аналізу загалом являє собою покроковий процес: 1. Складання списку сильних і слабких сторін.

2. Складання списку можливостей і загроз.

3. Заповніть спеціальну таблицю і встановіть зв'язок між елементами.

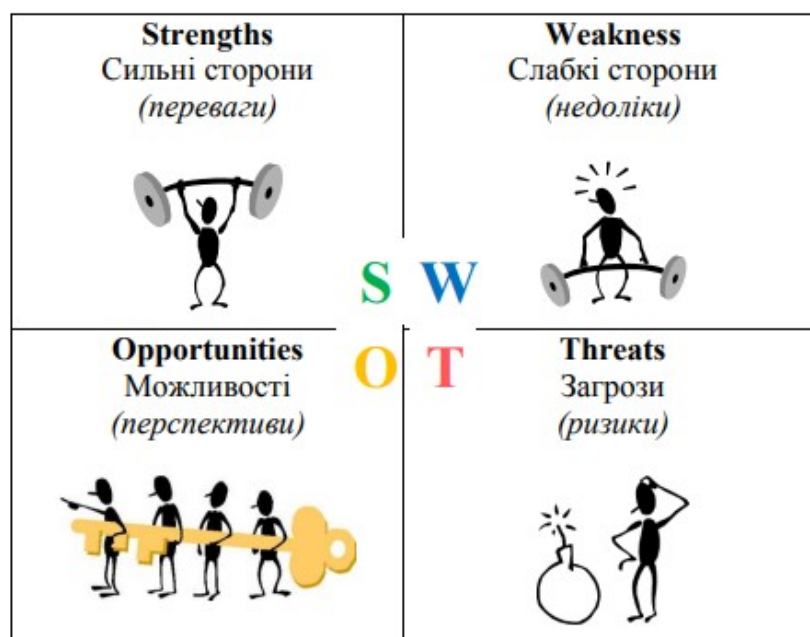
4. Підведення підсумків, оцінка результатів [33].

Під час складання занадто довгих списків, можливі ситуації, що призводять до двозначності або відмінностей і ускладнюють визначення дійсно важливих аспектів у рамках дослідження.

Щоб уникнути цього та провести оцінку факторів, аналіз повинен включати лише найбільш значущі елементи, які існували раніше. Відповідно фактори слід розміщувати до їх важливості з огляду на місію об'єкта, тобто оптимізацію інформаційної підтримки користувачів. Визначення сильних сторін має ґрунтуватися лише на фактах.

Не потрібно ігнорувати наявність слабких сторінок або применшувати їх негативний вплив. Здатність розпізнавати слабкі сторони не менш важлива, ніж визначення сильних сторін підприємства чи то організації. Крім того, знаючи свої слабкості та загрози, легше їх уникнути або запобігти [34].

Всі згоди заносяться в таблицю - матрицю, що складається з 4 розділів і 4 полів (рис 2.8.). У верхній частині матриці розбиті розділи сильних і слабких сторін, які відповідають всім виявленим на першому етапі аналізу характеристикам бібліотеки. Ліворуч виділено розділи можливостей та загроз, виявлених на етапі.

Дікт

Рис.2.8. Матриця для SWOT-аналізу

*Джерело: [30]

На перетині розділів утворюються поля для подальшого дослідження:

- СиМ (сила/можливості);
- СиЗ (сила/загрози);
- СлМ (слабкість/можливості);
- СлЗ (слабкість/загрози) [35].

Визначено комбінації різних елементів SWOT-аналізу. У кожній із сфер слід розглянути всі можливі комбінації та визначити ті, які необхідно враховувати при розробці стратегії розвитку. З матриці видно, що найбільш сприятливі можливості для досліджуваного об'єкта відкриває сфера S (зелена).

Це поле дозволяє використовувати сили, щоб мати доступні можливості. Ця комбінація створює стратегію розвитку. У нашому випадку основний акцент має бути зроблений на впровадженні новітніх технологій для забезпечення необхідних користувачів.

Також варто звернути увагу на розширення спектру послуг та послуг за маркетинговими підходами. Очевидною перевагою кожної справи є також стабільний колектив, підтримка професійного керівництва та партнерство з схожими підприємствами.

Поле W (синє) дозволяє спробувати подолати слабкі сторони досліджуваного об'єкта. Таке поєднання створює стратегію внутрішніх перетворень як мінімум у двох проблемних сферах – матеріально-технічній базі та кадрах.

Одним із рішень для покращення робочого простору є аналіз ефективності використання наявних приміщень із застосуванням виявлення можливого потенціалу або їх реструктуризації. Високі вікові вимоги до працівників можна знизити залученням молодих спеціалістів, подолати психологічні бар'єри та стереотипи шляхом підвищення кваліфікації персоналу.

Проблему недостатньої кількості автоматизованих робочих місць вирішує впровадження новітніх технологій доступу WiFi-Internet, що дає можливість користувачам підключати власні мобільні пристрої [35]. Поле O (жовте)

використовує можливості, що надає аналізована проблема до визначення можливих ризиків.

Ця комбінація використовується як стратегічна потенційна вигода. Підтримка керівництва завжди є запорукою успіху, особливо при загрозі обмеженого фінансування.

При постійному шляху друкованих видань слід обмежитися доступністю цих видань і книг, що дозволило спеціалізацію розширити, а також не упустити можливості використання електронних ресурсів у відкритому доступі. Інноваційна діяльність – це відповідь прихильникам ідеї січневих підприємств та зупинення зниження престижу даного об'єкту.

Поле Т (рожеве) є найнебезпечнішим для підприємства. Це характеризується його слабкістю та небезпекою можливих загроз. Ця комбінація є обмеженням для стратегічного розвитку. Таким чином, економічна нестабільність та брак коштів є джерелом старої матеріально-технічної бази для підприємства.

Відсутність автоматизованих робочих місць може зацікавити користувачів з точки зору більш актуальної електронної інформації. Висока кваліфікація працівників знижує вік престижу професії, а громадська думка незабаром підтверджується, коли стикається з психологічними бар'єрами та стереотипами серед працівників.

Отже, аналіз зроблено, що далі? Наголошуємо, що проведення SWOT-аналізу не є самоціллю. Це лише інструмент, зручний інструмент, який показує виклики та загрози, які інакше можна було б упустити, і, таким чином, зосередитися на тих сферах, де є найбільші можливості [31].

SWOT-аналіз вимагає інтерактивного використання матриці. Після заповнення колонок аналізу має бути багато різної інформації. Аналіз уточнює цю інформацію, дає найважливіші результати та визначає основні фактори сталого розвитку.

Таким чином, для об'єкта, можна рекомендувати стратегію як управління, так і трансформації в сучасних умовах через:

- вивчення потреб, формування та стимулювання запиту користувачів, розробка та впровадження нових продуктів та послуг;
- участь у створенні та обміні ідеями та інноваціями, використанні новітніх технологій та інноваційного досвіду;
- підтримка керівництва та спеціалістів для оптимізації внутрішньої структури організації, підвищення позитивного іміджу професії та підвищення професійної компетентності працівників;
- зміна громадської думки стосовно об'єкта дослідження, покращення її матеріально – технічної бази і приміщень як консервативного закладу для організації комфортного інформаційного середовища та підвищення престижності підприємства.

Таким чином, за результатами ситуаційного аналізу можна взаємодіяти, адекватна організація здатна реагувати на виникаючі внутрішні проблеми, а також окреслювати перспективні точки зростання, які можуть стати основою для її позитивного просування в загальній стратегії розвитку [36].

Аналіз дозволяє скласти список можливих дій для небажаних сторінок, у тому числі за рахунок сильних; розробити варіанти розвитку при зміні зовнішніх факторів, способи використання примусових сторінок для зниження ризиків тощо [37].

SWOT-аналіз також є визначальним фактором при складанні попереднього переліку найбільш важливих або бажаних видів діяльності, продуктів і послуг. Добре складений попередній список адаптує сильні та слабкі сторони до майбутніх можливостей. Пріоритетним має бути діяльність, яка сприяє досягненню місії, успішному маркетинговому позиціонуванню та покращенню іміджу підприємства.

Чи може якісний SWOT-аналіз провести не маркетолог? Так! [30] Якщо ви можете відійти від своїх суб'єктивних оцінок, уважно стежити за параметрами SWOT, оцінюючи їх як зовнішні, беручи на себе роль потенційного чи реального користувача чи просто стороннього спостерігача, то

ви впораєтеся зі SWOT-аналізом. Головне – це вміння думати, вміння дивитися на свою досліджувану галузь, її успіхи та проблеми «збоку».

Також важливо мати конкретну мету дослідження, інакше є ризик не досягти результату. Оскільки SWOT-аналіз загалом є універсальним методом, не містить економічних категорій, він може бути стратегією для побудови окремих видів діяльності. Завдяки цьому мотивує себе аналізувати, вимірювати та застосовувати до ситуації свої технологічні процеси, внутрішню структуру та нові ідеї [33].

Також безперечною позитивною якістю цього інструменту є його простота та здатність залучати до обговорення досліджуваних проблем широке коло керівників і спеціалістів [36]. Як бачимо, SWOT-аналіз є досить швидким і ефективним методом оцінки зовнішнього та внутрішнього середовища, що дозволяє оцінити поточний стан компанії та орієнтуватися на ринкову ситуацію.

Однак, використовуючи SWOT-аналіз у практиці управління підприємствами, менеджери часто стикаються з недоліками цього інструменту стратегічного аналізу.

По-перше, при застосуванні SWOT-аналізу існують ризики як недооцінки, так і переоцінки деяких факторів, що, у свою чергу, призводить до труднощів у реалізації стратегії компанії. При аналізі внутрішнього середовища існує особливий ризик, який створює суб'єктивність співробітників. Прорахунки в аналізі або недооцінка будь-якої зі складових бізнесу можуть в подальшому вплинути на виконання всього стратегічного плану.

По-друге, недоліками SWOT-аналізу є також суб'єктивність вибору та ранжування факторів, слабка підтримка конкретних управлінських рішень та слабка адаптація до середовища, що постійно змінюється [37].

Дослідники також виділяють вузькі місця цього методу, які впливають зі специфіки його використання на підприємствах, а саме:

1. Проблеми з основною ознакою, що характеризує фірму та зовнішнє середовище (повнота, актуальність, надійність);

2. Проблеми з експертними оцінками (суб'єктивність, недостатня компетентність);

3. Надмірне захоплення кількісним аналізом на шкоду якісному;

4. Акцент на загальних оцінках і відсутність уваги до врахування окремих параметрів, необхідних для детального аналізу компанії, середовища та стратегічного планування.

Типовою помилкою українських менеджерів при застосуванні SWOT-аналізу є складання списку сильних сторін і великих сторінок, якщо це можливо і відповідно до стратегічних варіантів, що ускладнює розробку конкретного стратегічного плану [38].

Матриця SWOT зазвичай ефективна, коли вона рухається приблизно на шість позицій у кожному квадранті. Тому необхідно орієнтуватися на них (з точки зору ринкової кон'юнктури та закупівлі) характеристик зовнішнього та внутрішнього середовища.

У цьому випадку список скорочується, що може залежати від процесу перегляду важливості даних між ними, які аналітично не пов'язані, наприклад, надання покращених послуг із ціною цих послуг для замовника.

Крім того, при заповненні матриці необхідно замінити окремі елементи SWOT на готові конкретні заходи, які може вжити підприємство, стратегія призводить до дублювання переліку елементів матриці та дій компанії. Щоб уникнути цих помилок і отримати максимальну можливість SWOT-аналізу.

1. Необхідно дотримуватися відповідного обсягу кожного SWOT-аналізу. Компанії часто мають загальний аналіз, що охоплює бізнес в цілому. Це, ймовірно, буде дуже загальним і неефективним для менеджерів, які цікавляться можливостями на конкретних ринках або сегментах. Зосередження SWOT-аналізу, наприклад, на конкретному сегменті, забезпечує виявлення можливостей для наступних сильних і слабких сторін.

2. Важливо розуміти чіткі відмінності між елементами SWOT: сильні, слабкі сторони, можливості та загрози. Сильні та слабкі сторони є внутрішніми особливостями компанії, тому вони під контролем. Можливості та загрози

пов'язані з характеристиками ринкового середовища і непідконтрольні організації.

3. Сильні та слабкі сторони можна вважати такими лише в тому випадку, якщо вони обрані покупцями. Необхідно проаналізувати сильні та слабкі сторони, які існують у бізнесу. Майте на увазі, що вони повинні визначатися пропозиціями конкурентів. Наприклад, якість продукції буде високою лише в тому випадку, якщо ринковий попит на цей продукт вищий за попит на продукцію конкурентів. Сильні та слабкі сторони необхідно змінювати відповідно до їхньої важливості для клієнтів.

4. Довільно використовуйте різноманітну вхідну інформацію. Також не варто довіряти аналіз одній людині, оскільки він не буде таким точним і глибоким, як групове обговорення та обмін думками. Важливо розуміти, що SWOT-аналіз має базуватися на об'єктивних фактах та даних дослідження.

5. Слід уникати розмитих і неоднозначних тверджень. Чим точніше формулювання, тим кориснішим і ефективнішим буде аналіз. Оскільки найбільший ризик використання SWOT-лізингу, як правило, не є, як правило, не впливає на всі фактори зовнішнього середовища та внутрішнього підприємства (чим, як і пояснюється небезпека безпосереднього використання інших моделей лізингу). стратегічне управління), наскільки ці, на перший погляд, дуже прості моделі розглядаються зарубіжними фахівцями-утилітаристами, на недостатньому рівні абстракції для вдосконалення їх внутрішньої сутності.

Перефразовуючи, підходи, мають більш практичну, ніж загальнотеоретичну спрямованість, розроблену з урахуванням умов конкретного підприємства у сфері діяльності. Оскільки бізнес в Україні специфічний, спроба перенести закордонні методи стратегічного управління, зокрема SWOT-аналіз, на вітчизняні економічні реалії має додаткові труднощі. Тому деякі автори рекомендують керівникам ці методики, зокрема SWOT-аналіз, на проміжному етапі дослідження - для поглибленого аналізу

підприємства, а потім покладаються на свою інтуїцію, тобто обмежуються використанням цієї моделі для генерування власних, нові ідеї [39].

2.2.2. Застосування SWOT –аналізу для опитування

На основі відповідей проведеного соціологічного опитування, щодо організації дистанційного навчання в закладах середньої освіти м. Івано-Франківська складено детальний SWOT-аналіз. В опитуванні взяло участь 40 учасників, що дало можливість скласти об'єктивну картину для створення аналізу.

Для наглядності, SWOT-аналіз розбито на 4 частини, а потім представлено на рис. 2.9. Отож:

1. Strengths «Сильні сторони» (переваги):

- доступ до Інтернету з будь-якого місця, навчальний ПК, у тому числі можливість використовувати комп'ютерні класи;
- усі дисципліни реалізуються у формі дистанційних курсів;
- постійний доступ до освітніх ресурсів;
- стратегія розвитку електронного навчання, зокрема дистанційного навчання, закріплена внутрішніми та зовнішніми нормативними актами;
- наявність Центру дистанційного навчання;
- наявність мобільного покриття практично в усіх куточках України;
- наявність положень про дистанційну атестацію та активний процес атестації;
- дешевше за інші форми;
- відбувається процес засвоєння та набуття знань особами, які мають нестандартний графік;
- відсутність необхідності переїзду та додаткових витрат, пов'язаних з ними;
- можливість навчання людей з фізичними вадами або особливими потребами;

2. Weakness «Слабкі сторони» (недоліки):

- постійний емоційний словесний контакт з учителем;
- необхідність сильної особистісної внутрішньої мотивації учасників навчального процесу;
- вимагає від учасників навчально-виховного процесу вміння взаємодіяти з сучасними інформаційними технологіями;
- подання навчального матеріалу здійснюється лише в електронному вигляді;
- відсутність достатньої кількості ліцензійного програмного забезпечення;
- недостатня інформаційна грамотність науково-педагогічних працівників;
- потреба підвищення кваліфікації;
- стара версія системи дистанційного навчання;
- недостатньо розроблені методи та технології оцінки якості електронного навчання;
- недостатня кількість осіб на відділенні дистанційного навчання;
- недостатня система стимулювання праці вчителів у системі дистанційного навчання;

3. Opportunities «Можливості» (перспективи):

- автоматизація навчально-виховної роботи науково-педагогічних працівників;
- Залучення міжнародного досвіду розвитку електронного навчання та впровадження змішаного навчання;
- зміцнення іміджевої, інформаційної та профорієнтаційної роботи;
- активізація та продуктивність навчальної діяльності учнів;
- моніторинг діяльності суб'єктів освіти;
- відкритість освітніх ресурсів від університету через систему Moodle;
- зручність і швидкість у процесі отримання та передачі інформації про навчальний матеріал;

4. Threats «Загрози» (ризики):

- можливе зниження ефективності навчально-виховного процесу при постійній асинхронній взаємодії;
- можуть виникнути проблеми із забезпеченням навчального процесу технічними засобами - зокрема, з доступом до мережі Інтернет;
- можливість «пропуску» учнем ключових знань і навичок з огляду на неможливість об'єктивної оцінки їх важливості;
- можливість необгрунтованого розуміння завдання і, отже, ймовірність помилок;
- мінімізація контролю викладача за самостійністю виконання завдання;
- необхідність сильної особистісної внутрішньої мотивації учасників навчального процесу;
- можливість абсолютної неефективності навчального процесу з огляду на психічні особливості навчального процесу;
- вимагає від учасників навчально-виховного процесу вміння взаємодіяти з сучасними інформаційними технологіями;
- оцінка якості навчального процесу з огляду на діяльність учасників
- не враховуються різні здібності учнів та способи навчання;
- необхідно коригувати положення про дистанційне навчання;
- можливості України щодо стратегії розвитку змішаного навчання на рівні МОН;
- психологічні, пов'язані із впровадженням електронного навчання;
- недовіра частини суспільства до якості електронного навчання

Сильні сторони (внутрішні) - доступ до Інтернету з будь-якого місця, навчальний ПК, у тому числі можливість використовувати комп'ютерні класи; - усі дисципліни реалізуються у формі дистанційних курсів; - постійний доступ до освітніх ресурсів; - стратегія розвитку електронного навчання, зокрема дистанційного навчання, закріплена внутрішніми та зовнішніми нормативними актами: - наявність Центру дистанційного навчання; - наявність мобільного покриття практично в усіх кутках України; - наявність положень про дистанційну атестацію та активний процес атестації; - дешевше за інші форми; - відбувається процес засвоєння та набуття знань особами, які мають нестандартний графік; - відсутність необхідності переїзду та додаткових витрат, пов'язаних з ними;	Слабкі сторони (внутрішні) - постійний емоційний словесний контакт з учителем; - необхідність сильної особистісної внутрішньої мотивації учасників навчального процесу; - вимагає від учасників навчально-виховного процесу вміння взаємодіяти з сучасними інформаційними технологіями; - подання навчального матеріалу здійснюється лише в електронному вигляді; - відсутність достатньої кількості ліцензійного програмного забезпечення; - недостатня інформаційна грамотність науково-педагогічних працівників; - необхідність підвищення кваліфікації; - стара версія системи дистанційного навчання; - недостатньо розроблені методи та технології оцінки якості електронного навчання; - недостатня кількість осіб на відділенні дистанційного навчання; - недостатня система стимулювання праці вчителів у системі дистанційного навчання;
Можливості (зовнішні) - автоматизація навчально-виховної роботи науково-педагогічних працівників; - залучення міжнародного досвіду розвитку електронного навчання та впровадження змішаного навчання; - зміцнення імідажу, інформаційної та профорієнтаційної роботи; - активізація та продуктивність навчальної діяльності учнів; - моніторинг діяльності суб'єктів освіти; - відкритість освітніх ресурсів від університету через систему Moodle; - зручність і швидкість у процесі отримання та передачі інформації про навчальний матеріал;	Загрози/виклики (зовнішні) • можливе зниження ефективності навчально-виховного процесу при постійній асинхронній взаємодії; • можуть виникнути проблеми із забезпеченням навчального процесу технічними засобами - зокрема, з доступом до мережі Інтернет; • можливість «пропуску», учнем ключових знань і навичок з огляду на неможливість об'єктивної оцінки їх важливості; • можливість необгрунтованого розуміння завдання і, отже, ймовірність помилок; • мінімізація контролю викладача за самостійністю виконання завдання; • необхідність сильної особистісної внутрішньої мотивації учасників навчального процесу; • можливість абсолютної неефективності навчального процесу з огляду на психічні особливості навчального процесу; • вимагає від учасників навчально-виховного процесу вміння взаємодіяти з сучасними інформаційними технологіями; • оцінка якості навчального процесу з огляду на діяльність учасників • не враховуються різні здібності учнів та способи навчання; • необхідно коригувати положення про дистанційне навчання; • можливість України щодо стратегії розвитку змішаного навчання на рівні МОН;

с.2.9. Таблиця SWOT-аналізу для проведеного опитування

* Джерело: власна розробка автора

Висновки до розділу II

1. Проведено опитування щодо запровадження дистанційного навчання в м. Івано-Франківськ. Опитування пройшли 40 кореспондентів, включаючи вчителів, керівництва ЗЗСО та організаторів дистанційного навчання в школі.

2. Було визначено позитивні та негативні моменти, з якими стикаються учасники опитування в повсякденній роботі, серед них варто пригадати важливість високого рівня технічного забезпечення та вмотивованість учнів. Якщо взяти позитивні зміни – застосування інноваційних платформ для проведення уроку, гнучкість розкладу та широкий вибір матеріалу для підготовки.

3. Описано основні поняття SWOT –аналізу. SWOT-аналіз – це інструмент стратегічного аналізу, суть якого полягає у встановленні зв'язків між найхарактернішими можливостями, загрозами, сильними сторонами (перевагами) і слабкостями, результати якого надалі можна використати для формулювання і вибору стратегій підприємства.

4. Зроблено SWOT-аналіз для проведеного опитування. Знайдено сильні та слабкі сторони, а також переваги і недоліки в сучасному дистанційному навчанні, на основі відповідей освітян м. Івано-Франківська.

РОЗДІЛ III

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

3.1. Підготовка закладу освіти до організації дистанційного навчання

Поетапні управлінські дії керівника закладу з організації дистанційного навчання [40-48, 56, 65-70]:

Крок 1.

Проведення адміністративної роботи онлайн (платформи: Zoom, Skype, Webex. Альтернатива – обговорення у Viber, Facebook Messenger). Завдання – кожен представник директора громади з головами предметно-методичних комісій апробує свої майданчики.

Крок 2.

Аналіз дослідження та пропозиція використовувати в якості основних 1-2 ресурси для установи (головний критерій - зручність використання, ефективність, вміння налагодити комунікацію). Результат – педагогічна рада, прийняття відповідних рішень щодо впровадження онлайн-дисків з виносними елементами, вибір платформи для закладу, розробка рекомендацій щодо розкладу.

Крок 3.

Наказ навчального закладу.

Крок 4.

Проведення онлайн-консультацій з учителями-предметниками адміністрації, вчителями інформатики та інформаційних технологій, колегами, які мають невеликий досвід користування такими цифровими ресурсами. Якщо є можливість та відповідна потреба – забезпечення вчителів гаджетами.

Крок 5.

Реєстрація закладу на освітній платформі (Microsoft або Google), у тому числі: створення кабінетів з навчанням, реєстрація викладачів, створення облікових записів, отримання логінів та паролів (важливо це робити на посаді заступника директора, чи вчителя інформатики - це крок надзвичайний стрес) і сприяє розгубленості серед учасників навчального процесу)

Крок 6.

Ознайомлення всіх учасників навчального процесу з планами закладу, ведення обліку всіх учасників навчального процесу (можна зробити за допомогою Viber, Messenger).

Крок 7.

Уточнення графіка. Це можна зробити без створення нового розкладу, як варіант – зменшити збір уроків, перенести початок занять на 10:00. Навантаження вчителів має повністю відповідати тарифам. Вивільнений час можна використати для індивідуальних консультацій зі учнями. Вказати в розкладі уроків із синхронним та асинхронним навчанням з урахуванням санітарних норм і років самопідготовки учнів до навчання їх перевантаження.

Крок 8.

Розміщення розкладу на сайті навчального закладу та (ОБОВ'ЯЗКОВО!) на Google Drive, надання доступу до нього всім учасникам навчального процесу.

Крок 9.

Формування та наповнення вчителями навчального змісту на обраній платформі під час навчального процесу.

Крок 10.

Завантажте повідомлення для учнів (бажано хоча б на один день) і починайте.

Що слід пам'ятати:

- Обов'язкова онлайн-освіта під час карантину не є дистанційною освітою в її класичному розумінні. Це наша спільна допомога наймолодшим учасникам

навчально-виховного процесу впоратися з тягарем, який раптово звалився на них.

- Весь матеріал, який засвоюється на відстані, після зняття карантинних обмежень необхідно закріпити «в обличчя».

- Примусова онлайн-освіта – необмежений простір для творчості та академічної свободи вчителів.

- Успіху можна досягти лише у тісній співпраці з батьками учнів (або їх заміниками).

- Головне пам'ятати: наше завдання – не оцінювати учнів. Ми повинні допомогти їм навчитися вчитися самостійно.

- Необхідно дотримуватись правил поведінки на онлайн-уроці.

Учень не хоче показати всім учасникам конференції свою неохайну кімнату або просто прокинувся нечесаний і в піжамі? Відео може не увімкнутися. Але вчитель не вчить котів і мультяшних героїв. На аватарці мусить бути фотографія учня, нік - його прізвище та ім'я. Коли вчитель пояснює, мікрофон учня вимикається.

Почнеться дискусія, і вчитель попросить вас увімкнути мікрофони. Якщо хочете відповісти, підніміть руку. Це трохи відрізняється від уроку, але ти мене не відчуваєш. Ось і всі прості правила для учнів. Багато з них присутні на онлайн-уроках (на відміну від звичайних – не обов'язково домовлятися з керівником закладу).

- Розклад занять.

Є заклади, де графік дистанційного навчання фактично збігався зі звичайним. Важко уявити, як, працюючи в такому жорсткому режимі, де учні та вчителі проводили за монітором по 6-7 годин на день.

Розклад створили самі вчителі, поширивши Google Таблиці, після чого розклад став доступним для широкого загалу на сайті ліцею. Вранці були уроки для всього класу, тільки в тому обсязі, який дозволяв вчасно виконати навчальну програму. Решта навантаження викладача, яке припадає на другу половину дня - коли учні могли б підключитися до індивідуальної консультації.

Можливо учень сам запрошував викладача на зустріч у Skype чи Zoom або використовував простіші засоби зв'язку – мобільні додатки чи електронну пошту. Це дало змогу зменшити зорове навантаження учнів та вчителів, дозволило розділити більше уваги дітей, які задають питання під час звичайних уроків, тих, кому важко самотійно засвоювати матеріал.

На безкоштовній міжконсультації вчителі перевіряли свої домашні завдання, надіслані через Інтернет, і готувалися до наступних уроків. Варто зазначити, що підготовка до онлайн-уроків займає більше часу, ніж звичайні – навчальний матеріал потрібно міняти в цифровому вигляді.

Цей матеріал слід відібрати, при необхідності оцифрувати та яскраво подати. Використання шкільного підручника у форматі PDF дуже швидко відволікає від онлайн-навчальних інтересів.

- Зрізи знань.

Вони можуть бути традиційними, але тоді при написанні контрольної чи самотійної роботи відео мають працювати для всіх, щоб учитель міг дивитися кожного учня так само, як і на уроці. По закінченні контрольної роботи учня в короткий термін потрібно відправити до вчителя для розв'язання задачі, як правило, у вигляді фотографії.

Але цікаво та ефективніше використовувати спеціальні платформи для тестування (Classtime, Na Urok, Kahoot, Google Forms) [17]. Використовуючи кілька готових тестів з бібліотеки, можна почати створювати їх самотійно. Це не набагато довше, ніж готувати завдання на папері, але розробки можна використовувати роками.

Але головне – заощадити час на тестуванні, і кожен учень отримує свій результат. Наприкінці заняття ви можете перейти на спільний ресурс, щоб проаналізувати свої роботи та правильні відповіді, не розголошуючи оцінки, отримані всіма. Для об'єктивності я відключив функцію показу правильної відповіді після кожного запитання, саме запитання давали вільно.

- Домашні завдання.

Вони мають бути такими ж креативними та нестандартними, як і самі онлайн-уроки. І при їх виконанні бажано не використовувати комп'ютер – також з урахуванням скорочення часу перебування перед монітором.

- Додаткові можливості.

Бібліотека закладу також вийшла в мережу, її керівник через сайт ліцею може допомагати учням вибрати необхідний матеріал із наявного змісту. Практичний психолог ліцею може проводити індивідуальні консультації учнів та їх батьків по скайпу.

У нас є збереження та функціонування ліцейських гуртків, у тому числі деяких видів спорту. І навіть життя класних колективів не зупинилося – діти радісно зустрілися на уроці. Цьогорічний традиційний шаховий турнір проходив онлайн, учасники танцювального колективу вивчали останні рухи на виправлених відео, а потім демонстрували тренеру знання, отримані в Zoom.

Очевидно, це було, на жаль, не останнє під час навчального процесу. Але тепер вчителі набули досвіду використання технологій дистанційного навчання та потребують безцінного навчання, яке необхідно впроваджувати, щоб удосконалити цей підхід та посилити готовність педагогів до викликів нового життя.

Деякі з розробок використовуються під час традиційних уроків. Кожен із викладачів, самостійно освоюючи ці нові технології, не забув поділитися досвідом з колегами у створеній для вчителів вайбер-спільноті.

Своїми порадами вчителям допомагали вчителі інформатики та батьки учнів, робота яких пов'язана з ІКТ. При цьому, якою б досконалою не була організація дистанційного навчання, воно ніколи не зможе забезпечити його ефективність, щоб замінити звичайну, традиційну школу.

Жодна платформа не може об'єднатися своїми емоціями, почуттями та навчальним духом так, як класна кімната – з учителем біля дошки з традиційною крейдою в руках.

3.2. Інформаційна безпека і дистанційне навчання

Одним із стратегічних напрямів реформування освітньої системи України є активне використання інформаційно-комунікаційних технологій. Для організації та впровадження дистанційного навчання необхідно обрати навчальну платформу. Choice [23]– це дистанційна платформа для навчання.

Що таке платформа дистанційного навчання? Платформа дистанційного навчання – це програмне забезпечення для підтримки дистанційного навчання, яке полягає у створенні та управлінні педагогічним контентом, індивідуальним навчанням та репетиторством.

Він включає інструменти, необхідні для трьох основних користувачів - викладача, навчання, адміністратора. Ця платформа дистанційного навчання є центральним елементом, навколо якого збираються учасники дистанційного навчання. У цій системі вчитель створює загальний навчальний курс, використовуючи мультимедійні педагогічні ресурси, індивідуалізує його відповідно до потреб і можливостей кожного тренінгу та підтримує його діяльність.

Учень вивчає або завантажує рекомендований педагогічний лист, організовує свою роботу, виконує вправи, він може побачити еволюцію вашої діяльності в інтерфейсі комп'ютера, має завдання для самооцінки та подає виконані завдання вчителю.

Викладачі та учні спілкуються індивідуально або в групах, обговорюють теми та створюють спільні документи під час навчання.

Адміністратор забезпечує та підтримує системи обслуговування, керує доступом і правами викладачів та студентів, створює зв'язок із зовнішніми інформаційними системами (розпорядчі документи, каталоги, педагогічні

ресурси тощо). Цей адміністратор платформи має спеціальну роль, яка відповідає ролі встановленого адміністратора.

Рекомендації керівникам навчальних закладів щодо створення платформи дистанційного навчання та особливостей її функціонування.

1. Завданням керівника навчального закладу є організація інформаційного простору для забезпечення ефективності та безперервності навчально-виховного процесу. Дистанційна платформа [60] має всі необхідні інструменти для спілкування, обробки, роботи та оцінювання навчання учнів.

Структура платформи має бути узгоджена між керівником установи та системним адміністратором, який відповідає за її роботу. Платформа має бути доступною та безпечною водночас.

2. Для організації дистанційного навчання необхідно створити платформу для двостороннього спілкування між учасниками навчально-виховного процесу (через офіційний сайт навчального закладу)

3. Для реєстрації користувачів необхідно створити єдину базу облікових записів, через яку під час навчання будуть авторизовані всі учасники навчального процесу.

4. Доступ до дистанційної платформи навчального закладу має бути лише без учасників навчально-виховного процесу для загальноосвітніх навчальних закладів, але з різними рівнями доступу.

Найвищим рівнем повинні володіти адміністратор платформи за її можливостями управління та керівник навчального закладу за вмінням контролювати навчальний процес. Учитель повинен мати доступ із можливістю додавати матеріали та оцінювати завдання.

Доступ до навчання має надавати можливість виконувати доданий навчальний матеріал та надсилати матеріали для оцінювання. Платформа має бути захищена від сторонніх осіб, які можуть заважати навчальному процесу, сприяти витоку персональних даних.

5. Кожен викладач і учень повинні мати основний запис, за допомогою якого вони можуть використовувати авторизацію на платформі.

База даних облікових записів учасників дистанційного навчання має бути обов'язковою для їх ідентифікації. Водночас його потрібно захищати, щоб персональні дані не могли бути витоку. Кожен учасник повинен мати свій «особистий кабінет», доступ до якого має лише він.

6. Обов'язкове дотримання законодавства чинного законодавства щодо нерозголошення персональних даних учасників навчально-виховного процесу.

Рекомендації для вчителів щодо безпеки використання платформ дистанційного навчання

1. Щоб запобігти несанкціонованому входу під час онлайн-конференцій користувачів, які не входять до групи, необхідно надавати посилання на запрошення лише до закритих груп спілкування.

2. Щоб приєднатися до учасників відеоконференції, провести різні види опитувань та провести тестування, необхідно надіслати посилання на електронну пошту.

3. Під час онлайн-спілкування адміністратор (викладач) повинен використовувати інструмент, що дозволяє керувати пристроями учасників зустрічі: мікрофонами, екранами трансляції та за потреби видаляти учасників конференції.

Рекомендації для учнів щодо безпеки використання платформ дистанційного навчання:

1. Ніколи не надавайте особисту інформацію про себе без дозволу батьків.

2. Не повідомляйте свій пароль нікому, крім дорослих у вашій родині.

3. Завжди будьте ввічливі в електронній пошті.

Рекомендації для батьків щодо безпеки використання платформ дистанційного навчання

1. Допоможіть своїм дітям з реєстрацією в Інтернет-сервісах.

2. Контролювати поведінку своїх дітей у соціальних мережах.

3. Дотримуватись коректності інформації, зокрема правил кібербезпеки.

3.3. Роль керівника закладу ЗЗСО у забезпеченні успішної адаптації учасників освітнього процесу в умовах дистанційного навчання

Сьогоднішній день створює виклики, для яких не існує перевіреного «рецепту». Але я назвав основні фактори, які допомагають досягти успіху: віра в команду, миттєве прийняття рішень, розподіл завдань, взаємодія, взаємонавчання – далеко не повний перелік, вироблений за роки керівництва [48].

Такого тривалого карантину ніхто не очікував, в системі освіти не було спеціально розробленого технічного засобу, який забезпечує комфортне дистанційне навчання. Ми зрозуміли, що для того, щоб заклад працював як злагоджений механізм, необхідно постійно вчитися, бути в пошуку та не боятися інновацій. Завдання дистанційного навчання мають бути легшими, ніж ті, які дають офлайн.

Під час дистанційної роботи необхідно обирати такі підходи, форми, які:

- сприяє індивідуалізації навчально-виховного процесу;
- підвищує навчальну самостійність у виконанні роботи та мотивує учнів.

Щоб навчання було цікавим, навчальний матеріал має бути чітко структурованим (можна використовувати таблиці, схеми, ілюстрації, відеоматеріали для теоретичних обчислень тощо), відпрацьовувати творчі завдання (створення рекламних роликів, тематичних сторінок, колажів, презентацій, пазлів, ментальні карти, комікси, літбуки тощо).

У нас є найкращі ефективні інструменти для впровадження дистанційного навчання: веб-сайт, електронний облік відвідувачів та оцінок, безперервне навчання викладачів, спільні групи для спілкування з месенджерами навчального процесу, безперервний аналіз ефективності за допомогою дистанційного навчання. опитування, моніторинг досліджень.

Управління процесом навчання в умовах дистанційного навчання можна відобразити так:

- виклик - дистанційне навчання;
- визначення цілей;
- планування та організація роботи;
- чіткий розподіл завдань;
- пошук ресурсів;
- командне навчання;
- реалізація;
- аналіз;
- регулювання;
- прийняття управлінських рішень.

Надзвичайним етапом роботи є етап формування цілей і планування спільної роботи. Для цього були організовані творчі групи вчителів, які запропонували (з власного досвіду) оптимальні ефективні ресурси для дистанційного навчання за специфікою предметів [52-57,60-65,73]:

- Сервіси Google (Google Docs, Google Sheets, Google Class, Google Forms);
- месенджери: Viber, Telegram;
- програми для онлайн-трансляцій: Zoom, Webex, Meet;
- платформи оцінки: Atoms Hub, ClassDojo.

Наступним кроком є організація підготовки вчителів для формування необхідних компетентностей: теоретичних знань, практичних навичок, систематизації матеріалів для висвітлення на сайті.

Зазначимо, що для роботи з сайтом закладу була створена група модераторів, в обов'язки якої входило консультування вчителів, розміщення матеріалів, технічна допомога та підтримка.

Зазначимо, що для роботи з сайтом закладу була створена група модераторів, в обов'язки якої входило консультування вчителів, розміщення матеріалів, технічна допомога та підтримка.

Для більш зручного використання сервісів Google [15] та їх можливостей було вирішено підключити закладку до безкоштовних ресурсів G Suite for Education. Цей пакет забезпечує підвищений захист персональних даних учасників, синхронізацію різних додатків, що прискорює та автоматизує багато процесів навчання, а також доступ до необмеженої відеотрансляції.

Використання Календаря Google стало новинкою дистанційного навчання у навчальних закладах. Чіткий графік навчання, контроль можливостей роботи та завдань для студентів – ось що відкриває шлях до навчання.

При цьому ви можете запланувати відеозустріч, надати навчальний матеріал на певний період, додати посилання на інші сервіси, синхронізувати завдання з Google Class. Користувачі. Учні, вчителі та батьки, які додають дітей до класу Google, можуть видаляти автоматичні повідомлення про події або події завдань, які допомагають відстежувати завдання та уроки.

Новинкою в дистанційному навчанні в школах стало використання Google Calendar. Чіткий графік навчання, контроль можливостей роботи та завдань для студентів – ось що відкриває шлях до навчання.

При цьому ви можете планувати відеозустрічі, надавати навчальний матеріал на певний період, додавати посилання на інші сервіси, синхронізувати завдання з Google Class. Користувачі. Студенти, викладачі та батьки, які додають дітей до класу Google, можуть видаляти автоматичні сповіщення про події або події завдань, які допомагають відстежувати завдання та уроки.

Аналіз анкет закладу показав простоту та зручність створеної системи дистанційного навчання. Ми переконані, що впевнене планування навчального процесу в закладі є основою дистанційного навчання.

3.3.1. Підготовка та адаптація вчителів до роботи у дистанційному форматі

Викладання навчального процесу вимагає від викладача володіння широким набором сучасних технологій та інструментів, особливо під час

карантину. Під час активного навчання вчитель не зменшується, тому він повинен пропонувати матеріал для засвоєння, послуги, які будуть використані, забезпечувати контроль і зворотний зв'язок, приймати рішення щодо коригування плану покращення процесу навчання.

Для реалізації освітніх програм необхідно шукати та досліджувати освітні сайти, методичні кейси НМЦ, брати участь у вебінарах та обирати найкращі освітні ресурси онлайн.

При виборі ефективних форм і методів навчального спілкування для формування ключових компетентностей варто [67]:

- відповідно до навчальних програм кафедр закладу з курсів навчальних годин з предметів кожного освітнього напрямку для кожної паралелі окремо;
- розклади на основі цього відсотка уроків для кожної паралелі;
- вносити корективи в календарно-тематичне планування уроків;
- передбачити можливість поєднання навчальних тем та зменшення кількості годин, відведених у програмному матеріалі;
- врахування певної тематики;
- використовувати та пробувати різноманітні сервіси для створення завдань та перевірки навчальних досягнень учнів;
- складати завдання для самостійної роботи, які не потребують пояснення вчителя;
- формулювати будь-яку форму, вид роботи та завдання, що забезпечують формування вмінь і навичок;
- обов'язково надавати учням рекомендації щодо завдань, термінів виконання, критеріїв оцінювання;

Дистанційне навчання не може обмежуватися наданням учням завданням і перевіркою їх виконання. Обов'язково [40-45,52-57,63]:

- мають бути чіткі інструкції, поради та зворотний зв'язок вчителя;
- завдання мають бути такими, щоб їх частина була спрямована на глибше розуміння теорії, а так чи інакше – на контроль знань, умінь і навичок;

- Завдання дистанційного навчання мають бути легшими, ніж ті, які дають офлайн.

Під час дистанційної роботи необхідно обирати такі підходи, форми, які:

- сприяє індивідуалізації навчально-виховного процесу;
- підвищує навчальну самостійність у виконанні роботи та мотивує учнів.

Щоб навчання було цікавим, навчальний матеріал має бути чітко структурованим (можна використовувати таблиці, схеми, ілюстрації, відеоматеріали для теоретичних обчислень тощо), відпрацьовувати творчі завдання (створення рекламних роликів, тематичних сторінок, колажів, презентацій, пазлів, ментальні карти, комікси, літбуки тощо).

Практичні та лабораторні роботи, які потребують для проведення відповідних умов, замінити відеофрагментами віртуальних лабораторій. Дослідження, які можна проводити у форматі домашнього експерименту, супроводити інструкціями щодо безпеки життєдіяльності під час виконання.

Коментувати результати роботи учнів: що виконано добре, над чим треба попрацювати, на що звернути увагу. Намагатися в коментарях більше підтримувати, аніж критикувати. Відповідати та реагувати на кожне повідомлення учнів, обов'язково коментуючи: «Молодець!», «Так тримати!», «Супер!» тощо.

Очікуйте, що дитина буде проводити на уроці не більше часу, ніж у школі. Тобто час уроку 45 хвилин, а є час для домашнього завдання. Не перевантажуйте дитину матеріалом. Обсяг домашніх завдань онлайн не повинен перевищувати загальноприйнятих норм для різних вікових груп, а при дистанційній роботі має бути знижений до 30-70% офлайн-завдань (учням 1-2 класів домашні завдання не рекомендується).

На дистанційному онлайн-уроці зазвичай можна регулювати навантаження та розклад. Тому шкільні роки можуть тривати трохи довше або менше, залежно від віку дитини та її індивідуального темпу.

Часові межі онлайн-уроків можна варіювати відповідно до предмета та кожної вікової категорії:

- для учнів 1–2 класів – 10–15 хв;
- для учнів 3–4 класів – 15–20 хв;
- для учнів 5–6 класів – 25–30 хв;
- для учнів 7–8 класів – 30–35 хв;
- для учнів 9–11 класів – 35–40 хв.

Безперервна робота з екраном ПК має бути:

- для учнів 1–4 класів – до 10–15 хв;
- для учнів 5–6 класів – до 15 хв;
- для учнів 7–9 класів – до 20 хв;
- для учнів 10–11 класів на 1-й годині занять — до 25 хвилин, на 2-й годині занять – 20 хв [42].

Багато також щодня дотримуватися однакових часових рамок, наприклад, тренування з 09:00 до 12:00 ранку і з 14:00 до 16:00 вечора. Це допомагає організуватися і продовжувати лягати спати, прокидатися, їсти і відпочивати вчасно.

Ефективність навчання на робочому місці. Отже, щоб зосередитися на виконанні завдань, потрібно передбачити ці комфортні умови. Щоб запуснути онлайн-програму, необхідно вміти працювати з комп'ютером або ноутбуком, а також мати стабільне підключення до Інтернету.

Крім того, учень повинен мати робоче місце, де має бути все, що може знадобитися під час звичайного навчального дня (ручки, олівці, зошити, калькулятор тощо). Важливо створити умови для роботи в мережі, а також пам'ятати про інформаційну безпеку (встановити антивірусну програму, програми, що блокують небажаний контент на сайті тощо). Щоб не вийти з розкладу, ви можете стежити за часом, поставивши годинник на робочий стіл.

Обстановка, яка не відволікає, дозволить учням ефективно навчатися і допоможе їм почуватися більш розслабленими. Тому при виконанні завдань слід постаратися забезпечити відсутність сторонніх шумів – відключити сповіщення мобільних телефонів і телевізорів. Важливо робити невеликі перерви для виконання зорових вправ, випивати склянку води тощо.

Робіть перерви, щоб розім'яти руки і ноги, і не напружуйте очі під час роботи за монітором. Навчання невеликими блоками дозволяє мозку краще розуміти та зберігати інформацію. Потрібно дотримуватися правила «20-20» [42]: кожні 20 хвилин дивитися вдалину протягом 20 секунд.

Можна додати ще 20-секундну вправу - нехай дитина буде за вікном 20 дерев / птахів / машин. Встановіть таймер, щоб нагадувати їй, як часто вона повинна дивитися вдалину. Чергуйте читання електронної книги з друкованої. Після онлайн-уроку або перегляду відео-уроку слід дивитися у вікно протягом 20 секунд.

Налаштуйте яскравість і контраст екрана до комфортного рівня. Заохочуйте дитину сидіти з прямою спиною. Неправильна постава може викликати напругу м'язів шиї та очей, а також головний біль. Введіть правило тримати цифрові медіа на відстані від 45 до 60 сантиметрів від очей [42].

Нагадуйте дітям моргати перед екраном. Дистанційно об'єктивно оцінити знання учнів під час навчального процесу важко. Доречно ввести таблиці активності учнів (з ким із учнів виходить на зв'язок, кількість виконаних завдань з того чи іншого предмета, певний день, якість їх виконання).

Ви можете створити електронну таблицю Excel для оцінювання учнів. Поставте плюси, якщо дитина зробила домашнє завдання. Під час дистанційного навчання отримати фото виконаної роботи, адже потрібно розуміти хід, правильність концепції. Якщо дитина неправильно виконає завдання, вона засвоїть матеріал. Тому можна викреслювати у творах, писати, якщо невірно виправляти.

Батьки повинні бути мінімально залучені до цієї участі, але потрібно навчитися оцінювати весь процес коментарів і прогрес вашої дитини (якість). По-перше, як зручний формат оцінювання, необхідно провести опитування серед батьків та учнів. Запорукою успіху є «партнерський трикутник»: діти, вчителі, батьки.

Без участі всіх трьох сторін навчального процесу вдома не відбувається коригування. Тому необхідно постаратися правильно організувати робочий

день навчання, щоб повернення з карантину до школи було максимально комфортним.

Важливою роботою вчителя під час дистанційного навчання є самоосвіта: пошук і дослідження навчальних сайтів, методичних кейсів НМК, участь у вебінарах, опрацювання фахової та науково-методичної літератури, онлайн обмін творами та досвідом з колегами з інших навчальних закладів. установ.

Незважаючи на те, що кожен навчальний заклад формує форми організації навчального процесу самостійно, для організації загальної середньої освіти за дистанційною формою необхідно створити єдиний міський веб-ресурс, платформу, де передбачено [45]:

- курси дистанційного навчання / система оцінювання та контролю рівня навчальних досягнень / електронний класний журнал;
- взаємодія учасників навчально-виховного процесу (учитель-учень-батьки);
 - можливості синхронного та асинхронного режимів роботи;
 - науково-методичне забезпечення;
 - підтримка системи.

3.3.2. Проблеми адаптації учнів до навчання у дистанційному режимі

У звичному налагодженому процесі навчання — вимушена зупинка: карантин тривалістю в кілька місяців. Учні перестали ходити до школи [1-5], учителі перестали проводити регулярні уроки у класах, втратили безпосередній контакт з учнями.

Але освітній процес шкільної освіти припинити неможливо. У вчителів і освітніх керівників, учнів, їх батьків з'явилися нові виклики та обов'язки. Дистанційне навчання для кожного, хто навчається в теперішніх умовах, — унікальна можливість набуття нового освітнього досвіду, засіб розвитку

самостійності та відповідальності за процес і результат своєї освіти, виклик для амбітних і креативних, підтримка для розгублених і дезорієнтованих.

Якщо проаналізувати хід масового дистанційного навчання в умовах вимушеної самоізоляції, то виділяється багато того, що індивідуалізує та оптимізує навчальний процес, а головне – ставить студента в центр цього процесу. Визначили основні особливості дистанційного навчання у 2019/2020 навчальному році [52-55,64-67,73].

- Основним фізичним місцем навчання була домашня обстановка, що зумовило особливе ставлення до облаштування робочого місця, центрів творчої діяльності та відпочинку.

- Самоорганізація навчання - мета і практична діяльність навчання, яка полягає в оволодінні методами і навичками самостійної роботи [55].

Інструменти доступності та навчання надали студентам ресурсні можливості за короткий час, щоб визначити та засвоїти свої потреби та можливості для самостійного навчання, але потребують, щоб вчителі продовжували ефективно використовувати їх у новому навчальному році.

- Гнучкий навчальний план та графік. Очевидною перевагою дистанційного навчання є можливість скласти індивідуальний план, створити власний стиль навчання.

- Співпраця та підтримка. Ситуація через три роки між сім'єю на карантині може ускладнити стосунки між родичами та родичами. Вихід – почути, зрозуміти, погодитися та підтримати один одного.

- Збереження та безпека себе та оточуючих, суворе дотримання гігієнічних заходів – ознака пандемії. А онлайн-навчання також підкреслило здатність захищатися від кібербулінгу [40].

- Самоаналіз результатів і досягнень. Самооцінка досягнень і труднощів, портфоліо, складання навчального запиту на новий навчальний рік.

Результати учнівського опитування дали підстави сформулювати позитивні висновки з цього річного досвіду дистанційного навчання [59-67, 69,72]:

- ви можете успішно навчатися самостійно, можливо, навіть успішніше, ніж на уроці;
- у вас є унікальна можливість познайомитися з новими освітніми ресурсами та інструментами і водночас «прокачати» свої навички їх використання;
- ви обираєте, який навчальний, і їм потрібно глибше вивчити предмет саме зараз, і достатньо обробити опитування;
- слід приділяти більше уваги взаємодії з викладачем, який вас консультує та сертифікує;
- керуйте своїм часом та діяльністю прямо зараз – це ваша сфера відповідальності, а не справа вчителя чи класного керівника;
- завдяки розумній організації ви звільните час, який можна присвятити улюбленій справі, читанню, віртуальним подорожам Україною та світом, спілкуванню з друзями, спільним сімейним справам, спорту, творчості тощо;
- потрібно перестати боятися помилятися, навчитися перетворювати помилку на «відправну точку» власного розвитку.

Коли закінчиться карантин, ми повернемося до наших занять, і завдяки нашому унікальному досвіду система освіти неодмінно зміниться. І ці зміни започатковуємо і продовжуємо всі ми – вчителі, учні, батьки.

І, таким чином:

- виховувати їхні потреби та дії щодо змін;
- покращити ефект життя в новому світі і не втратити людей;
- навчитися будувати стосунки з родиною, друзями, партнерами, суспільством в цілому;
- отримати досвід пошуку правдивої та актуальної інформації в цифровому інформаційному просторі та протистояння стресу, створеному цим простором;
- навчись постійно вчитися у друга;
- Визнати, що настав час для того, щоб розмови про реформу освіти оформилися та стали предметом цих змін [39-43, 50-52, 70].

Висновки до розділу III

1. Організація дистанційної освіти це клопіткий процес, який вимагає скрупульозного дотримання всіх кроків в налагодженні навчання.

2. Для успішного застосування дистанційного навчання необхідно розуміння та співпраця трьох сторін: вчитель –учень-батьки.

3. При плануванні дистанційного уроку вчителю необхідно звертати увагу на навички та компетенцію своїх учнів у технічному плані і не перевантажувати їх завданнями. Також важливим є збереження часових норм навчання для відповідного віку учнів.

4. Учням також необхідно докладати зусиль для успішної комунікації з вчителем, вчасної організації робочого місця, активно працювати на онлайн-уроці, а також відповідально ставитись до заданих завдань.

ВИСНОВКИ

1. В роботі було проведено вивчення досвіду вітчизняних та іноземних закладів освіти і кращих прикладів з організації та надання освітніх послуг під час карантинних заходів.
2. Здійснено аналіз політики Міністерства освіти і науки щодо забезпечення дистанційної та змішаної форм освіти, а також реалізації реформи освіти з урахуванням ситуації з COVID-19.
3. Показано, що у регуляторному аспекті Україна не була готова до викликів, пов'язаних з коронавірусною хворобою, але змогла у найкоротші терміни прийняти необхідні правила.
4. Описано, що Міністерство освіти і науки намагається допомогти учасникам освітнього процесу в цих умовах прийняти необхідні нормативні документи та надіслати ряд листів із поясненням певних позицій.
5. З березня 2020 року на сторінках Інтернет-видань, ключовою аудиторією, є ті, що займаються освітою, розміщенні матеріалів, що допомагають вчителям безперешкодно здійснювати процес дистанційного навчання.
6. В роботі виокремлено інструментарію для реалізації завдань дистанційної освіти здобувачів загальної середньої освіти.
7. Охарактеризовано основні методи та інструментарій дистанційного навчання. Їхні відмінності, переваги та недоліки у роботі. Описано допомогу у виборі та покращення для технологічних рішень: тих, які забезпечують дистанційне навчання, програмного забезпечення, яке впливає на певну діяльність у школі.

8. Запропоновані ресурси та матеріали для використання в дистанційному навчанні, як великих корпорацій Google, Microsoft так і державних програм.

9. Проведено опитування щодо запровадження дистанційного навчання в м. Івано-Франківськ. Опитування пройшли 40 кореспондентів, включаючи вчителів, керівництва ЗЗСО та організаторів дистанційного навчання в школі.

10. Було визначено позитивні та негативні моменти, з якими стикаються учасники опитування в повсякденній роботі, серед них варто пригадати важливість високого рівня технічного забезпечення та вмотивованість учнів. Якщо взяти позитивні зміни – застосування інноваційних платформ для проведення уроку, гнучкість розкладу та широкий вибір матеріалу для підготовки.

11. Описано основні поняття SWOT –аналізу. SWOT-аналіз – це інструмент стратегічного аналізу, суть якого полягає у встановленні зв'язків між найхарактернішими можливостями, загрозами, сильними сторонами (перевагами) і слабкостями, результати якого надалі можна використати для формулювання і вибору стратегій підприємства.

12. Зроблено SWOT-аналіз для проведеного опитування. Знайдено сильні та слабкі сторони, а також переваги і недоліки в сучасному дистанційному навчанні, на основі відповідей освітян м. Івано-Франківська.

13. Визначено шляхи підвищення ефективності управління процесом дистанційного навчання у ЗЗСО.

14. Розроблено рекомендації щодо забезпечення надання якісних освітніх послуг у територіальних громадах, зокрема для міста Івано-Франківська.

15. Досягнення мети дослідження здійснювалося шляхом використання методу триангуляції, що містив кількісне дослідження (опитування

цільових груп) та якісне дослідження (глибинні інтерв'ю з ключовими інформантами).

16. Застосовано методи та етапи розробки експертних систем для формування уроку в закладі загальної середньої освіти (ЗЗСО).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Постанова МОЗ № 42 від 30 липня 2020 року про затвердження Тимчасових рекомендацій щодо протиепідемічних заходів у закладах освіти.
2. Лист МОН № 1/9-406 від 29 липня 2020 року про підготовку закладів освіти до нового навчального року та опалювального сезону в умовах адаптивного карантину та додатки до нього.
3. Лист МОН № 1/9-420 від 05 серпня 2020 року щодо організації роботи закладів загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році.
4. Спільний лист МОН та ЦК профспілки працівників освіти і науки України № 02/5-202 від 17 березня 2020 р. щодо умов та оплати праці працівників закладів освіти в умовах карантину.
5. Лист МОН № 1/9-430 від 11 серпня 2020 року щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році.
6. Дзябенко О., Морзе Н., Василенко С., Варченко-Троценко Л., Вембер В., Бойко М., Воротникова І., СмірноваТрибульська Є. Модернізація педагогічної вищої освіти з використання інноваційних інструментів викладання. Київ. 2020.
7. Khoruzha L., Proshkin V. Distance Learning: on the Way to Developing a New Didactic Model of University Education // Innovative Educational Technologies, Tools and Methods for E-learning. 2020
8. Державна служба якості освіти. Результати опитування щодо дистанційного навчання в закладах загальної середньої освіти [Електронний ресурс] / Державна служба якості освіти. — 2020. — Режим доступу до ресурсу: <http://sqe.gov.ua/index.php/uk-ua/hovyny/1217-rezultaty-opytuvannia-shchodo-dystantsiinoho-navchannia-vzakladakh-zahalnoi-serednoi-osvity>

9. Коберник І. (упор.), Звinyцьківська З. (упор.) (2020). Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації. Відновлено з <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf>

10. Український інститут майбутнього (2019). УКРАЇНА — LEARNING NATION. Відновлено з <https://strategy.uifuture.org/ukraine-learning-nation.html>.

11. Дія. Цифрова освіта (2020). Інтерактивне навчання: інструменти та технології для цікавих уроків. Дія. Цифрова освіта. Відновлено з <https://osvita.diia.gov.ua/courses/interactive-learning?fbclid=iwar1j3k9awdudvip8rbgkqzn1lfts8olnrkgiswri4w133rpelohx4kozwa> 93 PEDPRESA.COM.UA (2020, 28 березня).

12. PEDPRESA.COM.UA. Відновлено <https://pedpresa.ua/201632-google-zapustyv-resurs-dlyadopomogy-vchytelyam-ta-uchnyam-u-dystantsijnomu-navchanni.html>

13. Microsoft в освіті — Україна та SMART business на Facebook (2020). Як побудувати онлайн-освіту з нуля. Можливості SharePoint. 4 серпня. Відновлено з <https://www.facebook.com/events/306328403892752>

14. Microsoft в освіті — Україна та SMART business на Facebook (2020). Організація навчального процесу в Teams for Education. 11 серпня. Відновлено з <https://www.facebook.com/events/4096236530448047>

15. Юрченко, О. (2020,13 березня). Як організувати дистанційне навчання учнів — покрокова інструкція. Найактуальніші поради від зіркового вчителя, фіналіста Global Teacher Prize Ukraine Юрія Гайдученка. Освіторія. Відновлено з <https://osvitoria.media/experience/yak-organizuvaty-dystantsijne-navchannya-uchniv-pokroкова-instruktsiya/>

16. Мірошнікова, А. (2020, 9 серпня). 4 способи зменшити тривожність дитини та яких нових навичок слід навчити на карантині. Освіторія. Відновлено з <https://osvitoria.media/experience/7-statej-dlya-nathnennya-vchytelivta-batkiv-pislya-tryvalogo-karantynu-3-2-2-2/>

17. Гайдученко, Ю. (2020, 21 березня). Креативний контент для дистанційного навчання. Освіторія. Відновлено з <https://www.youtube.com/watch?v=eoStfwwdFB0&feature=youtu.be>

18. Питюр, О. (2020, 21 березня). Ефективний зворотний зв'язок онлайн: правила та інструменти. Освіторія. Відновлено з <https://www.youtube.com/watch?v=4ptbWWfsjg0&feature=youtu.be>

19. Пасічник, О. (2020, 23 березня). Технічні особливості організації дистанційного навчання. Нова Українська Школа. Відновлено з <https://www.youtube.com/watch?v=f3PtgVbpCT8>

20. Teach Me Online на Facebook (2020). Освітній проєкт для викладачів 3–7 серпня. Відновлено з <https://www.facebook.com/events/2658789897776290/>

21. Smart Foundation на Facebook (2020). Нові формати навчання – «перевернутий урок». 30 липня. Відновлено з <https://www.facebook.com/events/3225781867460554/>

22. Smart Foundation на Facebook (2020). Як підготувати школу до дистанційного навчання. 23 липня. Відновлено з <https://www.facebook.com/events/330282537985538/>

23. Коберник, І. (2020, 12 березня). Дистанційне навчання під час карантину: що робити школам, батькам і МОН. Нова Українська школа. Відновлено з <https://nus.org.ua/view/dystantsijne-navchannya-pid-chas-karantynuplan-dij-dlya-shkil-batkiv-i-mon/>

24. Большакова, І. (2020, 23 квітня). Практики та підходи до дистанційного навчання — рекомендації для вчителів. Нова Українська школа. Відновлено з <https://nus.org.ua/articles/praktyku-ta-pidhody-do-dystantsijnogonavchannya-rekomendatsiyi-dlya-vchyteliv/>

25. Марковська, М. (2020, 13 квітня). Як організувати дистанційне навчання для дітей з ООП. Досвід вчителів. Нова Українська школа. Відновлено з <https://nus.org.ua/articles/yak-organizuvaty-dystantsijne-navchannya-dlyaditej-z-oor-dosvid-vchyteliv/>

26. Коберник, І. (2020, 8 квітня). 10 лайфхаків для вчителів і порада батькам — вчителька математики про дистанційне навчання. Нова Українська школа. Відновлено з <https://nus.org.ua/articles/10-lajfhakiv-dlya-vchytelivi-porada-batkam-vchytelka-matematyky-pro-dystantsijne-navchannya/>

27. Швадчак, Н. (2020, 16 березня). 35 інструментів для дистанційного навчання — добірка НУШ. Нова Українська школа. Відновлено з <https://nus.org.ua/articles/30-instrumentv-dlya-dystantsijnogo-navchannya-dobirka-nush/>

28. Титиш, Г. (2020, 28 березня). Як організувати дистанційне навчання та оцінювання. Досвід вчителів. PEDPRESA.COM.UA. Відновлено з <https://pedpresa.com.ua/201621-yak-organizuvaty-dystantsijne-navchannya-taotsinyuvannya-dosvid-vchyteliv.html>

29. Смагіна, М. (2020, 31 березня). Як налаштувати дистанційне навчання: досвід та поради вчителів. Рубрика. Відновлено з <https://rubryka.com/article/distance-learning/>

30. Саєнко М.Г. Стратегія підприємства: Підручник. – Тернопіль: „Економічна думка”, 2006. – 390 с

31. Гершун А., Горский М. Технологии сбалансированного управления. // <http://ihtik.lib.com>.

32. SWOT-анализ как инструмент стратегического менеджмента. // <http://www.iteam.com>.

33. Томпсон А.А., Стрикленд А.Дж. Стратегический менеджмент: Искусство разработки и реализации стратегии: Учебник для вузов / Пер. с англ. Под. ред Л.Г. Зайцева, М.И. Соколовой. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 576 с

34. Виханский О.С., Наумов А.И. Менеджмент: Учебник. – 3-е изд. – М.: Экономистъ, 2003. – 528 с.: ил.

35. SWOT-аналіз [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/SWOT_аналіз.

36. Гольдштейн Г.Я. Стратегический менеджмент: Учебное пособие, Изд. 2-е, доп.- Таганрог: ТРТУ, 2003. – 94 с.

37. SWOT-аналіз – основа формування маркетингових стратегій підприємства: Навчальний посібник/ Під ред. д.е.н., проф.. академіка АЕН України, зав. кафедри маркетингового менеджменту Донецького державного університету економіки і торгівлі ім. Михайла ТуганБарановського Л.В. Балабанової. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2001. – 180 с.

38. Токарев В. Применение SWOT-анализа при разработке стратегии фирмы. // <http://www.rcb.com>.

39. Edward Fields. The Essentials Of Finance And Accounting For Nonfinancial Managers. // <http://ihtik.lib.com>.

40. Биков В.Ю. Мобільний простір і мобільно орієнтоване середовище інтернет-користувача: особливості модельного подання та освітнього застосування. Інформаційні технології в освіті, 2013. № 17. С. 937. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/itvo_2013_17_3.pdf

41. Бугайчук К. Модели смешанного обучения [Електронний ресурс]. URL: http://e-lpro.blogspot.com/2014/06/blog-post_3046.html

42. Відкрита післядипломна педагогічна освіта і дистанційне навчання в запитаннях і відповідях : наук.-метод. посіб. / В.В. Олійник; НАПН України; Ун-т менедж. освіти. К.: А.С.К., 2013. 312 с.

43. Воротникова І. Використання додатків GO-LAB для організації дослідження в умовах електронної співпраці вчителів та учнів. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету: зб. наук. праць, 2019. Спецвипуск. С. 405—417. URL: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2019s37>

44. Воротникова І.П., Якубов С.В. Упровадження дистанційних технологій у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів: навч.-метод. посіб. К.: Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. 140 с.

45. Воротникова І.П. Інформаційно-освітнє середовище для реалізації різних форм навчання у сучасній школі. Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах, 2014. № 6. С. 3—10.

46. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: виклики, результати та перспективи

47. Теорія та практика змішаного навчання: монографія / В.М. Кухаренко [та ін.]; ред. В.М. Кухаренко; Харківський політехнічний ін-т, Нац. техн. ун-т. Харків: Міськдрук, 2016. 284 с. URL: <https://qr.go.page.link/vWJsb>

48. Методичні рекомендації щодо організації роботи сайту закладу освіти (із фокусом на повагу прав людини в онлайн-просторі) / Громко Г.,

Мельник О., Сокол І., Черних О. Київ: ВАІТЕ, 2020. 20 с.
URL: <https://qrgo.page.link/WeCdv>

49. Морзе Н. та ін. Опис цифрової компетентності педагогічного працівника. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету: зб. наук. праць, 2019. Спецвипуск. С.1—53. URL: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2019s39>

50. Морзе Н.В. Сучасне ДН в середніх навчальних закладах: проблеми та шляхи вирішення. [Електронний ресурс]. URL: <https://qrgo.page.link/vi45y>

51. Мультимедійні системи як засоби інтерактивного навчання: посіб. / М.І. Жалдак, М.І. Шут, Ю.О. Жук, Н.П. Дементієвська, О.П. Пінчук, О.М. Соколюк, П.К. Соколов; за редакцією Ю.О. Жука. К.: Педагогічна думка, 2012. 112 с.

52. Онопрієнко О. Технології створення дистанційного курсу. Навч. посіб., 2008. Відділ початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України. URL: <https://qrgo.page.link/gMcH7>

53. Організація дистанційного навчання в школі методичні рекомендації [Електронний ресурс]. URL: <https://qrgo.page.link/egEbD>

54. Організація середовища дистанційного навчання в середніх загальноосвітніх навчальних закладах : посіб. / Ю.М. Богачков, В.О. Царенко, П.С. Ухань, І.В. Мушка; наук. ред. Ю.М. Богачков. К.: Педагогічна думка, 2012. 160 с.

55. Основи стандартизації інформаційно-комунікаційних компетентностей в системі освіти України : метод. рекомендації / за заг. ред. В.Ю. Бикова, О.М. Спіріна, О.В. Овчарук. К.: Атіка, 2010. 88 с.
URL: <http://lib.iitta.gov.ua/455/1/zb4.pdf>

56.Патаракін Є.Д. Створення учнівських, студентських і викладацьких спільнот на базі мережевих сервісів Веб 2.0 [Текст]. К.: Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні, 2007. 88 с. 57.Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти. [Електронний ресурс]. URL: <https://qrqo.page.link/QP7Cm>

58.Рекомендації ЮНЕСКО щодо політики у сфері мобільної освіти [Електронний ресурс]. URL: <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214738.pdf>

59.Шевченко В.Л. Основы дидактического проектирования электронных обучающих комплексов для дистанционного. К.: КПИ, 2009. 187 с.

60.Як працювати в Google-клас: покрокова інструкція [Електронний ресурс]. URL: <https://qrqo.page.link/SsD76>

61.Якубов С. Дистанційне навчання. Організація процесу. Директор школи. К., 2015. № 1(97). С. 11—17.

62.Якубов С. Інверсне навчання. Нова організація шкільної освіти. Директор школи. К., 2015. № 7(103). С. 57—65.

63. Биков В.Ю. Дистанційне навчання в країнах Європи та США і перспективи для України / В.Ю. Биков // Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології : кол. монографія / В.Ю. Биков, О.О. Гриценчук, Ю.О. Жук та ін. / Академія педагогічних наук України, Інститут засобів навчання. – К. : Атіка, 2015. – С. 77–140

64. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України В. Г. Кременем 20 грудня 2000 р.).

65. Клокар Н. Методологічні основи запровадження дистанційного навчання в системі підвищення кваліфікації / Н. Клокар // Шлях освіти. – 2012. – № 4 (46).

66. Відділ дослідження і проектування навчального середовища ІТЗН АПН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ime.eduua.net/nauk.html>.

67. Plummer D. C. Cloud Computing Confusion Leads to Opportunity / Daryl C. Plummer, David W. Cearley, David Mitchell Smith – Report № G00159034. – Gartner Group, 2008 [Electronic resource]. – Access mode : http://www.gartner.com/it/content/868800/868812/cloud_computing_confusion.pdf

68. Литвинова С.Г. Хмарні технології в управлінні дошкільними навчальними закладами / С.Г. Литвинова // Информационно-компьютерные технологии в экономике, образовании и социальной сфере. – Вып. 8. – Симферополь: ФЛП Бондаренко О.А., 2013. – С. 99-101.

69. Про затвердження Положення про електронні освітні ресурси [Електронний ресурс] : Наказ МОНмолодьспорт України від 01.10.2012 № 1060. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12>.

70. Долинський Є.В. Дистанційне навчання – одна з прогресивних форм підготовки фахівців / Є.В. Долинський // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: Збірник наукових праць. Вип.42 / За заг. ред. проф. Матвієнко О.В. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2010. – С. 202-207

71. Дистанційна освіта в сучасній освітній діяльності / Освітній портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/articles/30.html/>.

72. Осадчий В.В. Сучасні тенденції використання інформаційних технологій у навчальному процесі вищої педагогічної школи / В.В. Осадчий // Педагогічний процес: теорія і практика : Збірник наук. праць. – К. : Видавництво П/П «ЕКМО», 2009. – Вип. 2. – С.190-207.

73. Заячук Я.І. Використання дистанційних віртуальних практикумів у навчальному процесі ВНЗ / Я.І. Заячук, О.В. Мойсеєнко, В.В. Бойчук // Сучасні інформаційні технології в дистанційній освіті: IV Всеукр. наук.-практ. семінар, Івано-Франківськ, 21-23 вересня 2015р.: тези доп. - Івано-Франківськ, 2015. – С.12-14.

Опитування освітян м. Івано-Франківська

Дистанційне навчання у закладах освіти

Соціологічне анонімне опитування для керівників та вчителів закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) з метою аналізу та збору інформації щодо організації дистанційного навчання у системі освіти.

Виберіть Вашу посаду *

- керівник ЗЗСО
- адміністрація ЗЗСО
- вчитель ЗЗСО

Виберіть твердження, яке найкраще описує Ваш досвід при реалізації дистанційного навчання *

- Великий досвід роботи, та перехід на онлайн навчання не спричинив жодних труднощів
- Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
- Не було досвіду роботи із онлайн викладанням
- Школа не переходила на онлайн навчання

Що стало найбільшим приємним відкриттям онлайн викладання? *

- Гнучкість розкладу
 - Широкий вибір додатків та інструментів для викладання
 - Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання)
 - Індивідуалізація (можливість персоніфікувати навчання під потреби окремого учня)
 - Залученість та вмотивованість учнів
 - Нічого
 - Не було досвіду онлайн викладання
-

На Вашу думку, що спричинило найбільше труднощів у рамках онлайн освіти? *

- технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) вчителів
 - технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів
 - комунікація учень/вчитель
 - комунікація батьки/вчитель
 - низька цифрова компетентність вчителів
 - низька цифрова компетентність учнів
 - мотивація до навчання учнів
 - конвертація навчального матеріалу в онлайн формат
 - підготовка до онлайн занять
 - тайм менеджмент та організація процесу
 - недостатнє методичне та інформаційне забезпечення
-

Що на Вашу думку покращило б рівень онлайн освіти? *

- професійний розвиток: короткі курси по онлайн освіті
- додаткова підтримка вчителів-практиків онлайн-освіти
- чіткі вказівки Міністерства освіти і науки
- більше навчальних ТВ програм від національних медіа
- більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків
- вебінари та зустрічі для вчителів із метою обміну досвіду
- Інше...

На Вашу думку, через нинішні обставини, спричинені вірусом COVID-19, після повного відкриття шкіл онлайн-дистанційне навчання залишиться частиною шкільної практики? *

- Онлайн навчання стане невід'ємною частиною традиційної освіти
- Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не інтегрується із очною ...
- Школа повернеться до звичного формату навчання, із мінімальними змінами (залишиться комунік...
- Онлайн навчання не інтегрується у процес навчання після повного відкриття шкіл

Опишіть Ваш досвід роботи під час карантину, позитивні та негативні моменти тощо. *

Текст запитання з короткими відповідями

.....

Додаток Б

Результати опитування освітян м. Івано-Франківська

Виберіть Вашу посаду	Виберіть твердження, яке найкраще описує Ваш досвід при реалізації дистанційного навчання
адміністрація ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
керівник ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
вчитель ЗЗСО	Не було досвіду роботи із онлайн викладанням
вчитель ЗЗСО	Великий досвід роботи, та перехід на онлайн навчання не спричинив жодних труднощів
вчитель ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
адміністрація ЗЗСО	Не було досвіду роботи із онлайн викладанням
вчитель ЗЗСО	Великий досвід роботи, та перехід на онлайн навчання не спричинив жодних труднощів
вчитель ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових знань/навичок

вчитель ЗЗСО	Великий досвід роботи, та перехід на онлайн навчання не спричинив жодних труднощів
вчитель ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
вчитель ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
керівник ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
вчитель ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
вчитель ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
керівник ЗЗСО	Не було досвіду роботи із онлайн викладанням
вчитель ЗЗСО	Великий досвід роботи, та перехід на онлайн навчання не спричинив жодних труднощів
вчитель ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
адміністрація ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових

	знань/навичок
вчитель ЗЗСО	Великий досвід роботи, та перехід на онлайн навчання не спричинив жодних труднощів
вчитель ЗЗСО	Не було досвіду роботи із онлайн викладанням
вчитель ЗЗСО	Великий досвід роботи, та перехід на онлайн навчання не спричинив жодних труднощів
вчитель ЗЗСО	Великий досвід роботи, та перехід на онлайн навчання не спричинив жодних труднощів
вчитель ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
вчитель ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
вчитель ЗЗСО	Великий досвід роботи, та перехід на онлайн навчання не спричинив жодних труднощів
вчитель ЗЗСО	Великий досвід роботи, та перехід на онлайн навчання не спричинив жодних труднощів
вчитель ЗЗСО	Великий досвід роботи, та перехід на онлайн навчання не спричинив жодних труднощів
вчитель ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання

	онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
вчитель ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
вчитель ЗЗСО	Не було досвіду роботи із онлайн викладанням
керівник ЗЗСО	Великий досвід роботи, та перехід на онлайн навчання не спричинив жодних труднощів
вчитель ЗЗСО	Не було досвіду роботи із онлайн викладанням
вчитель ЗЗСО	Великий досвід роботи, та перехід на онлайн навчання не спричинив жодних труднощів
вчитель ЗЗСО	Великий досвід роботи, та перехід на онлайн навчання не спричинив жодних труднощів
вчитель ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
вчитель ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
вчитель ЗЗСО	Великий досвід роботи, та перехід на онлайн навчання не спричинив жодних труднощів
адміністрація ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання

	онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
адміністрація ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
вчитель ЗЗСО	Мали певний досвід роботи викладання онлайн, але потребували додаткових знань/навичок
Що стало найбільшим приємним відкриттям онлайн викладання?	На Вашу думку, що спричинило найбільше труднощів у рамках онлайн освіти?
Гнучкість розкладу, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання)	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів, конвертація навчального матеріалу в онлайн формат, недостатнє методичне та інформаційне забезпечення
Гнучкість розкладу, Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання), Індивідуалізація (можливість персоніфікувати навчання під потреби окремого учня), Залученість та вмотивованість учнів	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) вчителів, технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів, низька цифрова компетентність вчителів, підготовка до онлайн занять, тайм менеджмент та організація процесу, недостатнє методичне та інформаційне забезпечення
Не було досвіду онлайн викладання	конвертація навчального матеріалу в онлайн формат
Широкий вибір додатків та	технологічне забезпечення (доступ до

інструментів для викладання, Індивідуалізація (можливість персоніфікувати навчання під потреби окремого учня)	Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів, мотивація до навчання учнів
Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання)	комунікація учень/вчитель
Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання), Залученість та вмотивованість учнів	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) вчителів, технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів, низька цифрова компетентність вчителів, конвертація навчального матеріалу в онлайн формат, недостатнє методичне та інформаційне забезпечення
Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання), Індивідуалізація (можливість персоніфікувати навчання під потреби окремого учня), Залученість та вмотивованість учнів	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) вчителів, технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів
Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання)	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) вчителів
Широкий вибір додатків та інструментів для викладання,	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів,

Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання), Індивідуалізація (можливість персоніфікувати навчання під потреби окремого учня)	мотивація до навчання учнів
Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання)	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) вчителів, технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів, мотивація до навчання учнів
Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання)	мотивація до навчання учнів
Нічого	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) вчителів, технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів, комунікація учень/вчитель, мотивація до навчання учнів
Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання), Індивідуалізація (можливість персоніфікувати навчання під потреби	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів

окремого учня)	
Широкий вибір додатків та інструментів для викладання	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) вчителів
Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання), Індивідуалізація (можливість персоніфікувати навчання під потреби окремого учня)	комунікація учень/вчитель, комунікація батьки/вчитель, мотивація до навчання учнів, недостатнє методичне та інформаційне забезпечення
Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Залученість та вмотивованість учнів	низька цифрова компетентність учнів, мотивація до навчання учнів
Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання), Індивідуалізація (можливість персоніфікувати навчання під потреби окремого учня), Залученість та вмотивованість учнів	комунікація учень/вчитель, комунікація батьки/вчитель, мотивація до навчання учнів, тайм менеджмент та організація процесу
Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання), Індивідуалізація (можливість персоніфікувати навчання під потреби	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів

окремого учня)	
Гнучкість розкладу, Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання), Індивідуалізація (можливість персоніфікувати навчання під потреби окремого учня), Залученість та вмотивованість учнів	не було жодних труднощів
Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання)	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) вчителів, комунікація учень/вчитель, мотивація до навчання учнів
Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання)	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів, мотивація до навчання учнів
Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання), Індивідуалізація (можливість персоніфікувати навчання під потреби окремого учня)	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) вчителів, комунікація батьки/вчитель, конвертація навчального матеріалу в онлайн формат, недостатнє методичне та інформаційне забезпечення
Нічого	мотивація до навчання учнів, підготовка до онлайн занять, недостатнє методичне та інформаційне забезпечення

Широкий вибір додатків та інструментів для викладання	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів, мотивація до навчання учнів
Гнучкість розкладу, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання)	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) вчителів, технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів, комунікація учень/вчитель, мотивація до навчання учнів
Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання)	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) вчителів
Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання)	комунікація учень/вчитель
Гнучкість розкладу	мотивація до навчання учнів
Гнучкість розкладу	підготовка до онлайн занять
Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Індивідуалізація (можливість персоніфікувати навчання під потреби окремого учня)	конвертація навчального матеріалу в онлайн формат, підготовка до онлайн занять, тайм менеджмент та організація процесу
Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Інновація (можливість експериментувати та використовувати	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) вчителів, технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів,

різноманітні засоби для викладання)	конвертація навчального матеріалу в онлайн формат
Гнучкість розкладу, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання)	мотивація до навчання учнів, конвертація навчального матеріалу в онлайн формат, підготовка до онлайн занять
Нічого	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) вчителів, комунікація учень/вчитель, комунікація батьки/вчитель
Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання)	не було жодних труднощів
Гнучкість розкладу, Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання)	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) вчителів, технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів, низька цифрова компетентність вчителів, мотивація до навчання учнів, підготовка до онлайн занять
Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання)	комунікація учень/вчитель, мотивація до навчання учнів
Широкий вибір додатків та	технологічне забезпечення (доступ до

інструментів для викладання, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання), Індивідуалізація (можливість персоніфікувати навчання під потреби окремого учня)	Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів
Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання), Індивідуалізація (можливість персоніфікувати навчання під потреби окремого учня)	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів, мотивація до навчання учнів
Гнучкість розкладу, Широкий вибір додатків та інструментів для викладання	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) вчителів, технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів
Широкий вибір додатків та інструментів для викладання, Інновація (можливість експериментувати та використовувати різноманітні засоби для викладання)	технологічне забезпечення (доступ до Інтернету, комп'ютер і тд.) учнів, мотивація до навчання учнів
Що на Вашу думку покращило б рівень онлайн освіти?	На Вашу думку, через нинішні обставини, спричинені вірусом COVID-19, після повного відкриття шкіл онлайн-дистанційне навчання залишиться

	частиною шкільної практики?
професійний розвиток: короткі курси по онлайн освіті, чіткі вказівки Міністерства освіти і науки, більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків	Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не інтегрується із очною формою навчання
додаткова підтримка вчителів-практиків онлайн-освіти, більше навчальних ТВ програм від національних медіа, більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків, вебінари та зустрічі для вчителів із метою обміну досвіду	Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не інтегрується із очною формою навчання
професійний розвиток: короткі курси по онлайн освіті, вебінари та зустрічі для вчителів із метою обміну досвіду	Онлайн навчання стане невід'ємною частиною традиційної освіти
більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків	Онлайн навчання стане невід'ємною частиною традиційної освіти
професійний розвиток: короткі курси по онлайн освіті, більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків	Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не інтегрується із очною формою навчання
чіткі вказівки Міністерства освіти і науки, більше навчальних ТВ програм від національних медіа, більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків, вебінари та зустрічі для вчителів із метою обміну досвіду	Школа повернеться до звичного формату навчання, із мінімальними змінами (залишиться комунікація у меседжерах, онлайн тестування тощо)
професійний розвиток: короткі курси	Онлайн навчання стане невід'ємною

по онлайн освіті, вебінари та зустрічі для вчителів із метою обміну досвіду	частиною традиційної освіти
вебінари та зустрічі для вчителів із метою обміну досвіду	Онлайн навчання стане невід'ємною частиною традиційної освіти
додаткова підтримка вчителів-практиків онлайн-освіти, більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків, вебінари та зустрічі для вчителів із метою обміну досвіду	Онлайн навчання стане невід'ємною частиною традиційної освіти
додаткова підтримка вчителів-практиків онлайн-освіти, більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків	Онлайн навчання стане невід'ємною частиною традиційної освіти
більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків	Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не інтегрується із очною формою навчання
професійний розвиток: короткі курси по онлайн освіті, додаткова підтримка вчителів-практиків онлайн-освіти	Школа повернеться до звичного формату навчання, із мінімальними змінами (залишиться комунікація у меседжерах, онлайн тестування тощо)
більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків	Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не інтегрується із очною формою навчання
додаткова підтримка вчителів-практиків онлайн-освіти	Онлайн навчання стане невід'ємною частиною традиційної освіти
професійний розвиток: короткі курси по онлайн освіті, чіткі вказівки Міністерства освіти і науки, вебінари	Онлайн навчання стане невід'ємною частиною традиційної освіти

та зустрічі для вчителів із метою обміну досвідом, Доступність техн. забезпечення	
професійний розвиток: короткі курси по онлайн освіті, більше навчальних ТВ програм від національних медіа	Онлайн навчання стане невід'ємною частиною традиційної освіти
професійний розвиток: короткі курси по онлайн освіті, додаткова підтримка вчителів-практиків онлайн-освіти, чіткі вказівки Міністерства освіти і науки, більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків	Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не інтегрується із очною формою навчання
професійний розвиток: короткі курси по онлайн освіті, більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків	Онлайн навчання стане невід'ємною частиною традиційної освіти
вебінари та зустрічі для вчителів із метою обміну досвідом	Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не інтегрується із очною формою навчання
професійний розвиток: короткі курси по онлайн освіті, чіткі вказівки Міністерства освіти і науки	Школа повернеться до звичного формату навчання, із мінімальними змінами (залишиться комунікація у меседжерах, онлайн тестування тощо)
більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків, вебінари та зустрічі для вчителів із метою обміну досвідом	Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не інтегрується із очною формою навчання
додаткова підтримка вчителів-практиків онлайн-освіти, чіткі вказівки Міністерства освіти і науки, більше	Школа повернеться до звичного формату навчання, із мінімальними змінами (залишиться комунікація у меседжерах,

безкоштовних онлайн ресурсів та додатків	онлайн тестування тощо)
чіткі вказівки Міністерства освіти і науки	Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не інтегрується із очною формою навчання
професійний розвиток: короткі курси по онлайн освіті, вебінари та зустрічі для вчителів із метою обміну досвіду	Школа повернеться до звичного формату навчання, із мінімальними змінами (залишиться комунікація у меседжерах, онлайн тестування тощо)
Комп'ютери для вчителів	Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не інтегрується із очною формою навчання
професійний розвиток: короткі курси по онлайн освіті	Онлайн навчання стане невід'ємною частиною традиційної освіти
більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків	Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не інтегрується із очною формою навчання
вебінари та зустрічі для вчителів із метою обміну досвіду	Школа повернеться до звичного формату навчання, із мінімальними змінами (залишиться комунікація у меседжерах, онлайн тестування тощо)
додаткова підтримка вчителів-практиків онлайн-освіти	Школа повернеться до звичного формату навчання, із мінімальними змінами (залишиться комунікація у меседжерах, онлайн тестування тощо)
більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків	Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не інтегрується із очною формою навчання

чіткі вказівки Міністерства освіти і науки, більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків, вебінари та зустрічі для вчителів із метою обміну досвіду	Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не інтегрується із очною формою навчання
додаткова підтримка вчителів-практиків онлайн-освіти, більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків, вебінари та зустрічі для вчителів із метою обміну досвіду	Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не інтегрується із очною формою навчання
більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків	Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не інтегрується із очною формою навчання
більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків	Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не інтегрується із очною формою навчання
професійний розвиток: короткі курси по онлайн освіті, додаткова підтримка вчителів-практиків онлайн-освіти, більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків	Онлайн навчання стане невід'ємною частиною традиційної освіти
професійний розвиток: короткі курси по онлайн освіті, більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків, вебінари та зустрічі для вчителів із метою обміну досвіду	Онлайн навчання стане невід'ємною частиною традиційної освіти
додаткова підтримка вчителів-практиків онлайн-освіти, вебінари та	Онлайн навчання застосовуватиметься тільки у екстрених випадках, але не

зустрічі для вчителів із метою обміну досвіду	інтегрується із очною формою навчання
більше безкоштовних онлайн ресурсів та додатків, вебінари та зустрічі для вчителів із метою обміну досвіду	Онлайн навчання стане невід'ємною частиною традиційної освіти
професійний розвиток: короткі курси по онлайн освіті	Школа повернеться до звичного формату навчання, із мінімальними змінами (залишиться комунікація у меседжерах, онлайн тестування тощо)
професійний розвиток: короткі курси по онлайн освіті, вебінари та зустрічі для вчителів із метою обміну досвіду	Онлайн навчання стане невід'ємною частиною традиційної освіти
Опишіть Ваш досвід роботи під час карантину, позитивні та негативні моменти тощо.	
/	
Часткова відсутність інтернету.Можливість працювати,не виходячи з дому)	
Позивним було те, що можна було використовувати різноманітні додатки та інструменти для викладання, а негативним було те, що були проблеми з академічною доброчесністю, проте ми знаходили способи боротись з нею, наприклад, складали завдання, відповіді на які не були очевидні	
Є можливість надавати більше інформації дітям,але не можна їх контролювати	
Вчилася сама, часу йде не менше, ніж при очній формі навчання, а, деколи, навіть і більше. Недостатнє (або взагалі немає) технологічне, методичне та інформаційне забезпечення.	
Працювали у Google Meet	
Он-лайн навчання у нашому ліцеї було організоване на високому рівні. Негативні моменти були через інтернет.	

серед позитивних моментів, можу відзначити, що багато з напрацьованих відеоматеріалів, застосовую і тепер, як додаткові
-
Школа працювала організовано на одній платформі клас-рум
велика втома і втрата зору
Googleclassroom
Робота на єдиній платформі КласРум.Вокористовувала відео, презентація презентації.Перебої інтернета,
-
Відсутність інтернету в учнів дома ,недостатній контроль батьків за навчальним процесом , нехотіння деяких деяких учнів сумлінно працювати тощо.
Не всі діти виходили на зв'язок. Не вмикали камери.
Ввели електронні журнали, створили корпоративні аккаунти для учителів та учнів. Працювали, використовуюючи Класрум та Meet.
Тільки позитивний досвід!!!!
Можливість більше часу перебувати вдома з рідними
До негативних моментів можу віднести низьку вмотивованість учнів та недостатнє технічне забезпечення
Працювала в classroom, pallet, sway. Але всю роботу проводила з власного ноутбука. Ніякого технічного та методичного забезпечення від держави. Постійне приниження вчителя, мовляв нічого не роблять на дистанційному навчанні.
Небажання учнів працювати.
Робота в Класрум, на Мій клас, науток
Поганий інтернет і погане комп'ютерне обладнання - найбільші проблеми
Відсутність візуалізації
Дистанційне навчання було повністю налагоджене. Була підтримка з боку адміністрації, з негативних моментів- відсутність живого спілкування і

зворотнього зв'язку.

позитив: зрозуміла кому цікавий мій предмет

Негативні. Підводили учні. Не йшли на контакт

Під час дистанційного навчання були як позитивні так і негативні моменти. З негативних це найчастіше технічні неполадки, які відбуваються через перебої в роботі мережі інтернет. Також деякі учні не мали відповідних технічних засобів, що робило навчальний процес з ними неповноцінним.

Негативний момент: забезпечення відповідними технічними засобами та під'єднання до інтернет ресурсів як учнів, так і вчителів

^^)

Живе спілкування ефективніше

Під час онлайн-навчання були тільки позитивні моменти. Так як всі перебували у безпеці вдома, а уроки проводилися згідно розкладу, тільки онлайн.

Класний досвід, нові можливості і знання.

Негативні моменти: слабкий контакт зі здобувачами освіти

Проведення уроків, перегляд відео, фотографії додаткова інформація за кожним предметом, робота з іграми у роботі під час уроків, використання різних програм

залишилися тільки позитивні моменти

-

Навчилася багато нового, дізналася про освітні платформи, про які раніше не чула чи не звертала уваги. Та живе спілкування нічим не замінити.